

Mechanisatiedossier 2024

Inhoud

- 4 'Duidelijke trend naar advies over klantvraagstukken in plaats van over pk's'
- 9 Werk op nationaal niveau onmisbaar voor impact Europese brancheorganisatie CEMA
- 12 True value, het model voor een duurzame toekomst in de agrarische sector
- 26 'Statistieken waardevol maar nog te veel verschil tussen Fedecom, fabrikanten en RDW'
- 29 'Dankzij advies en technologie wordt er veel groener geboerd dan vijf jaar geleden'
- 31 RVO: 'Verduurzaming landbouwwerktuigen is een must maar wel met realisme'
- 34 Hoe Fedecom steeds succesvoller ledenbelangen behartigt in Den Haag en in Europa

Colofon

Een publicatie van Fedecom

Postbus 2600
3430 GA Nieuwegein

T +31 (0)30 604 91 11
secretariaat@fedecom.nl
www.fedecom.nl

Hoofredactie

René Koerhuis
www.q-riousmarketing.nl

Ontwerp en realisatie

KWOOT communicatie & reclame
www.kwoot.nl

Beste Fedecom-leden en andere belanghebbenden,

Met groot genoegen mag ik deze bijzondere publicatie van Fedecom introduceren, de brancheorganisatie die de belangen van importeurs, fabrikanten en landbouwmechanisatiebedrijven in Nederland behartigt. In dit Fedecom Mechanisatiedossier vindt u analyses van en toekomstmogelijkheden voor de sector. Gebaseerd op uitvoerige interviews en ondersteund door data en verhelderende grafieken. Dit dossier markeert een belangrijke mijlpaal voor Fedecom en haar leden, die samen een krachtig netwerk vormen van meer dan 1.000 bedrijven.

De landbouwmechanisatiesector verkeert in een dynamische en uitdagende tijd. Technologische innovaties, veranderende regelgeving en de groeiende noodzaak van duurzaamheid, robotisering en efficiëntie, hebben een aanzienlijke impact op de manier waarop wij opereren. Deze ontwikkelingen bieden zowel kansen als uitdagingen en het is cruciaal dat wij als sector verenigd blijven om deze aan te gaan en hierover in gesprek te gaan met beleidsmakers. Onze kracht ligt in samenwerking en kennisdeling en dit mechanisatiedossier is een tastbaar bewijs van onze gezamenlijke inspanningen.

In de afgelopen maanden hebben wij intensief gewerkt aan het verzamelen van waardevolle inzichten in en uit de sector. Door middel van interviews met sleutelspelers binnen onze branche, kunnen wij een gedetailleerd beeld schetsen van de huidige staat van de markt. Deze interviews bieden een uniek perspectief op de dagelijkse praktijk van onze leden en onthullen zowel de successen als de uitdagingen waarmee zij worden geconfronteerd.

Naast de kwalitatieve inzichten uit interviews, hebben wij uitgebreide kwantitatieve data verzameld en geanalyseerd. De bijbehorende grafieken en statistieken in dit rapport geven een helder beeld van de markttrends, economische indicatoren en de technologische vooruitgang. De data zijn niet alleen informatief maar tegelijkertijd ook essentieel voor het maken van strategische beslissingen en het plannen van toekomstige groei.

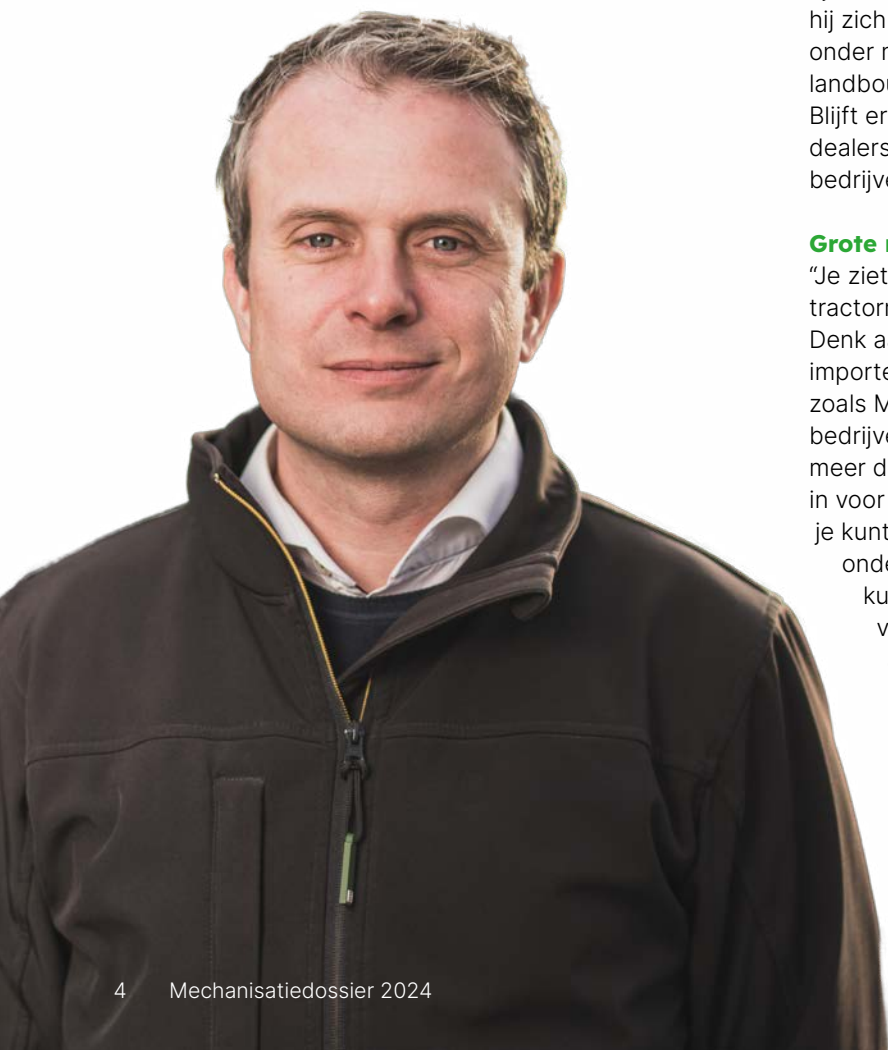
Veel leesplezier!

Caroline Bekkering
Directeur Fedecom

‘Duidelijke trend naar advies over klantvraagstukken in plaats van over pk’s’

Fedecom voorzitter Menko Boersma merkt dat klanten meer behoefte hebben aan advies over hoe technologie hen kan helpen efficiënter en groener gewassen te telen dan aan advies over pk’s. Hij is ervan overtuigd dat dit de toekomst van de sector mede gaat bepalen.

Als algemeen directeur en een van de drie eigenaren van GroeNoord Ag & Turf, de John Deere dealer met negentien vestigingen in Noord-Nederland, heeft Menko Boersma dankzij goede medewerkers inmiddels meer tijd om zich met beleidszaken bezig te houden. Zo houdt hij zich als voorzitter van brancheorganisatie Fedecom onder mee bezig met de toekomst en uitdagingen van de landbouwmechanisatiesector. Hoe ziet die er straks uit? Blijft er ruimte voor kleinere merkdealers en onafhankelijke dealers? Hoe omarmen we innovaties en houden we bedrijven rendabel?

Grote merkdealers versus specialisten

“Je ziet dat merkdealers (officiële dealers van een tractormerk) zich ontwikkelen tot steeds grotere bedrijven. Denk aan Abemec en ons bedrijf GroeNoord. En aan importeurs die steeds meer dealers in eigendom hebben zoals Mechan Groep en Kamps de Wild/Reesink. Dit soort bedrijven wordt steeds professioneler en werkt steeds meer datagedreven. Zij zetten die data vervolgens ook in voor efficiëntere en betere dienstverlening waarbij je kunt denken aan servicecontracten en preventief onderhoud. Dat moet in mijn ogen ook wel om mee te kunnen groeien met onze klanten, de akkerbouwers, veehouders en loonwerkers, die (sterk) in aantal afnemen maar ook steeds groter en professioneler worden. Aan de andere kant zie je dealerbedrijven die als specialist opereren en zich richten op bijvoorbeeld bemestingsapparatuur. En dan zijn er nog de kleinere mechanisatiebedrijven

Menko Boersma

die weer andere diensten verlenen en de steeds grotere rol die ZZP-ers spelen. De grote lijn is wel dat vertegenwoordigers en (specialistische) monteurs nu provinciegrenzen oversteken omdat klanten steeds complexere vraagstukken hebben. Er is merkbaar meer behoefte aan advies omtrent de combinatie van agronomie, teelt en techniek en natuurlijk financieel rendement. Het gaat nu veel minder over hoeveel cilinders en vermogen een tractor heeft. Desondanks blijft het aantal leden van Fedecom stabiel en zie je ruimte ontstaan voor start-ups en scale-ups in bijvoorbeeld robotisering en autonome voertuigen om zich te verenigen bij Fedecom.

Zorgen over bedrijven met klein aantal vestigingen

Kijkend naar de ontwikkelingen in het mechanisatielandschap en de schaalvergroting die plaatsvindt, vraagt Boersma zich af of er toekomst blijft voor alle mechanisatiebedrijven in hun huidige vorm. "Die twijfel of zorg heb ik zowel ten aanzien van merkdealers als onafhankelijke dealers. Ik vraag me af of alle leden de schaalvergroting van hun klanten bij kunnen benen en de serviceverlening op peil kunnen houden. Tractoren en machines worden complexer en als je van een bepaald type maar een of enkele exemplaren per jaar verkoopt, dan is kennis en ervaring opbouwen lastig. Voor sommige dealers is schaalvergroting ook van belang om voldoende rendement te blijven behalen. Een goede kostprijs- en uurtariefbepaling is cruciaal voor het voortbestaan van je bedrijf. Hoe ziet de toekomst van mijn organisatie eruit en welke kant(en) beweeg ik op? Daar mogen sommige bedrijven best kritischer op zijn en beter over nadenken. Hierbij is ook een duidelijke rol voor Fedecom weggelegd wat betreft advisering en scholing om haar leden te begeleiden bij een transitie."

Trotsheid meer tonen en uitdragen

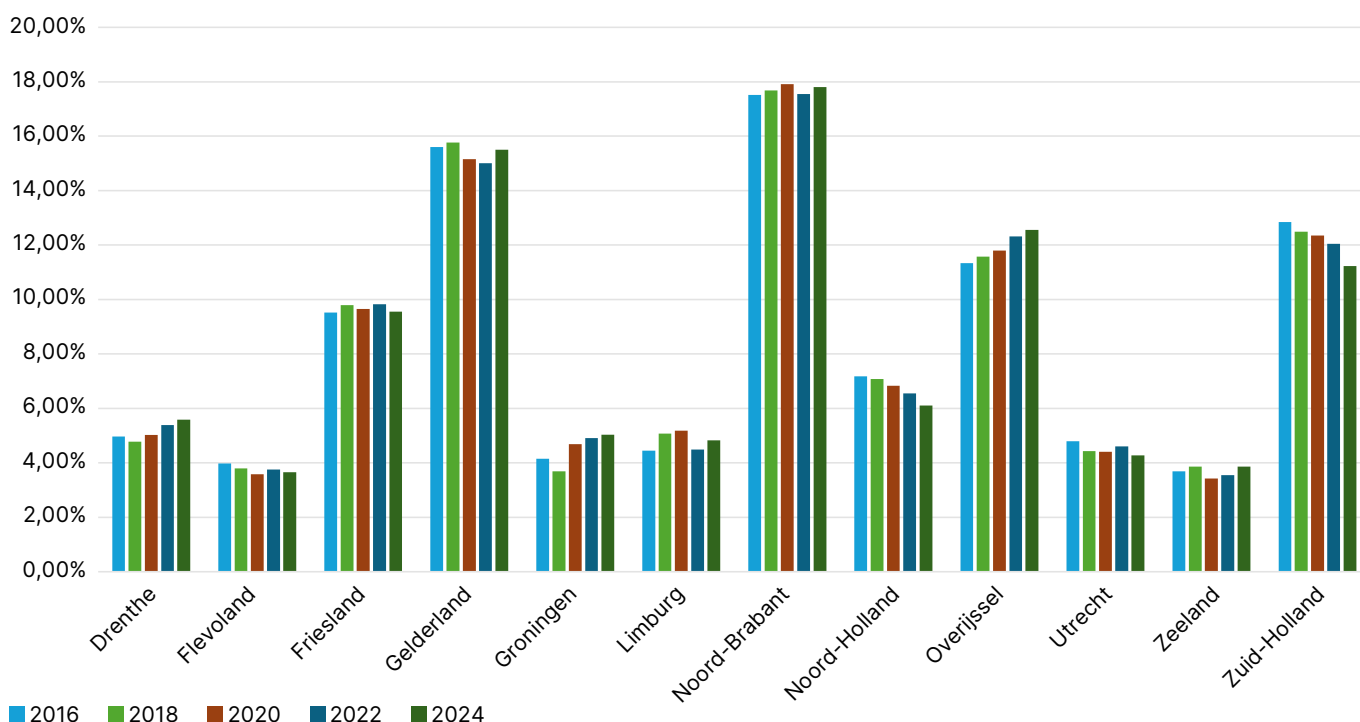
"Wist je dat Nederland wereldwijd wordt gezien als gidsland in de agrarische sector? Talloze bedrijven waaronder tractorfabrikanten zoals Agco, CNH Industrial, John Deere

en Kubota kijken naar Nederland om te zien hoe de landbouw hier wordt vormgegeven en hoe wij innovatieve techniek inzetten voor efficiëntere en groenere voedselproductie. We mogen best iets trotser zijn op de mensen die werken in de sector! Dat geldt wat mij betreft voor iedereen en in het bijzonder voor onze monteurs. Wat wij vanzelfsprekend vinden ten aanzien van service- en dienstverlening - dag en nacht klaarstaan met raad en daad voor onze klanten - vind je absoluut niet in aanpalende sectoren. Die mate van service is vanzelfsprekend geworden voor onze klanten en daardoor ontbreekt het soms aan waardering. Altijd klaarstaan voor de klant is onze kracht en tegelijkertijd ook onze zwakte. Het is een van de aspecten die meespeelt bij het aantrekken, behouden en belonen van medewerkers."

Huidige technieken beter benutten

"Een van de kansen die ik zie voor de bedrijven in onze sector is om huidige technieken nog beter te benutten. Enerzijds ten aanzien van beleid en wet- en regelgeving want er kan al veel op het gebied van onder meer cameratechniek, spuittechniek en spotsprayen, stikstofkrakers enzovoort. Maar dan moeten ze beleidsmatig wel toegepast mogen worden. Daarbij zijn bedrijfsbezoeken, open dagen en een vakbeurs zoals AgroTechniek Holland van enorm belang. Zodat we kunnen tonen en toelichten wat er allemaal al kan op het gebied van technologie. Anderzijds benutten gebruikers niet altijd ten volle het potentieel van technologie. Daar kunnen we met opleiding en scholing nog meer bereiken dan we al doen. Ik zou graag zien dat we als ketenpartijen meer en beter samenwerken om dat te bewerkstelligen. Laten we de uitdagingen als fabrikanten, importeurs en dealers samen aangaan. Op die manier vormen we ook een sterker blok naar de steeds grotere partijen die geïnteresseerd zijn in de landbouw, in landbouwmachines en in onderdelenvoorziening. Wat dat betreft is het een heel groot voordeel dat de fabrikanten, importeurs en dealers allemaal lid zijn van Fedecom."

Ontwikkeling aantal bedrijfsvestigingen groothandel in landbouwmachines, werktuigen en tractoren

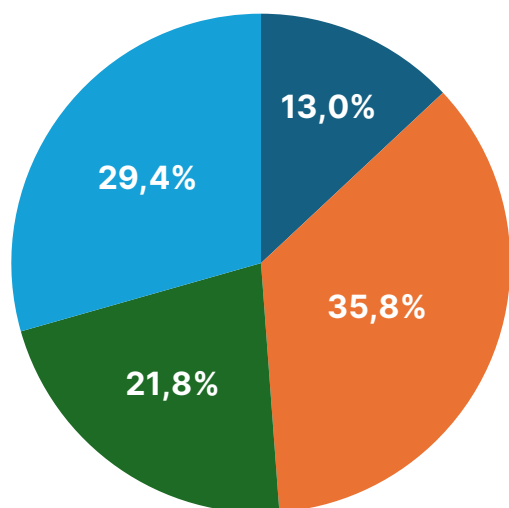

De grafiek toont de ontwikkeling van het aantal bedrijfsvestigingen per SBI-code groothandel in landbouwmachines, werktuigen en tractoren over de periode 2016 tot en met 2024. De gegevens zijn uitgesplitst naar provincie en geven een percentage van het totaal aantal vestigingen per jaar weer. Dit percentage biedt inzicht in de regionale verdeling en groei van deze sector in Nederland.

Uit de grafiek blijkt dat de meeste provincies een gestage groei laten zien in het aantal vestigingen. Provincies zoals Overijssel en Noord-Brabant tonen een continue stijging over de jaren, terwijl Flevoland en Noord-Holland enige fluctuaties vertonen. In sommige provincies, zoals Drenthe en Zeeland, is een duidelijke stijging zichtbaar in de laatste jaren. Deze trends geven een goed beeld van de regionale ontwikkelingen binnen de groothandel in landbouwmachines, werktuigen en tractoren.

Bron: Handelsregister KVK

Leeftijdsverdeling ondernemers in groothandel in landbouwmachines, werktuigen en tractoren

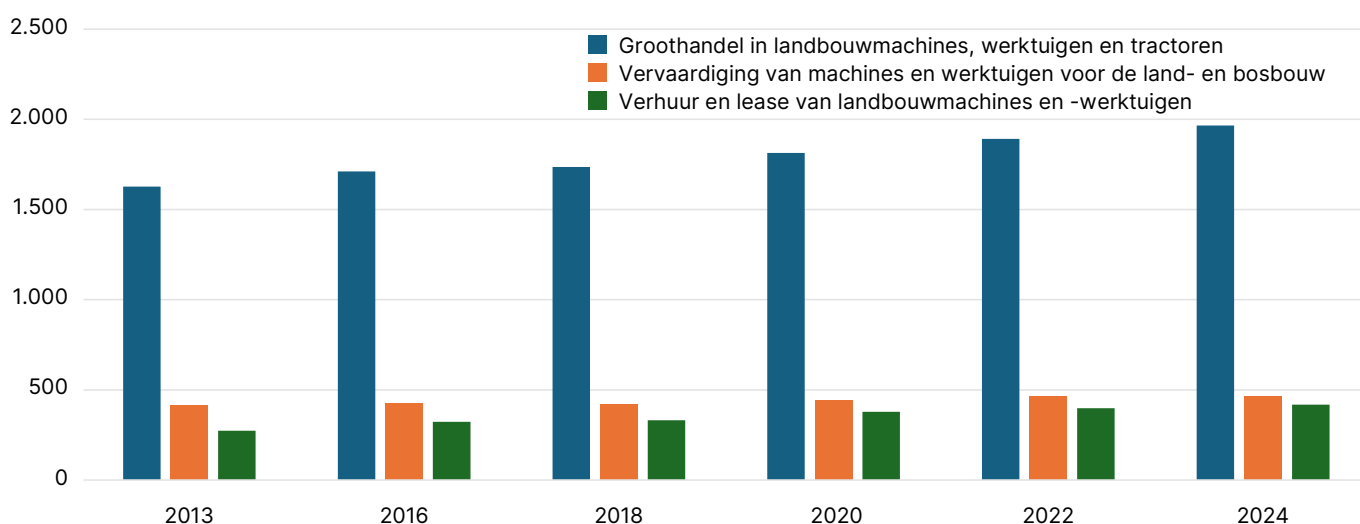
Deze grafiek toont de leeftijdsverdeling van ondernemers in de groothandel van landbouwmachines, werktuigen en tractoren volgens de SBI-code. Uit de grafiek blijkt dat de grootste groep ondernemers (35,8%) tussen de 30 en 49 jaar oud is. De tweede grootste groep (29,4%) bestaat uit ondernemers van 60 jaar en ouder, gevolgd door de leeftijdsgroep van 50 tot 59 jaar met 21,8%. De jongste groep ondernemers, tot 29 jaar, vertegenwoordigt 13% van het totaal.

■ tm 29 jaar ■ 50 tm 59 jaar
■ 30 tm 49 jaar ■ 60 jaar en ouder

Bron: Handelsregister KVK

Ontwikkelingen aantal vestigingen

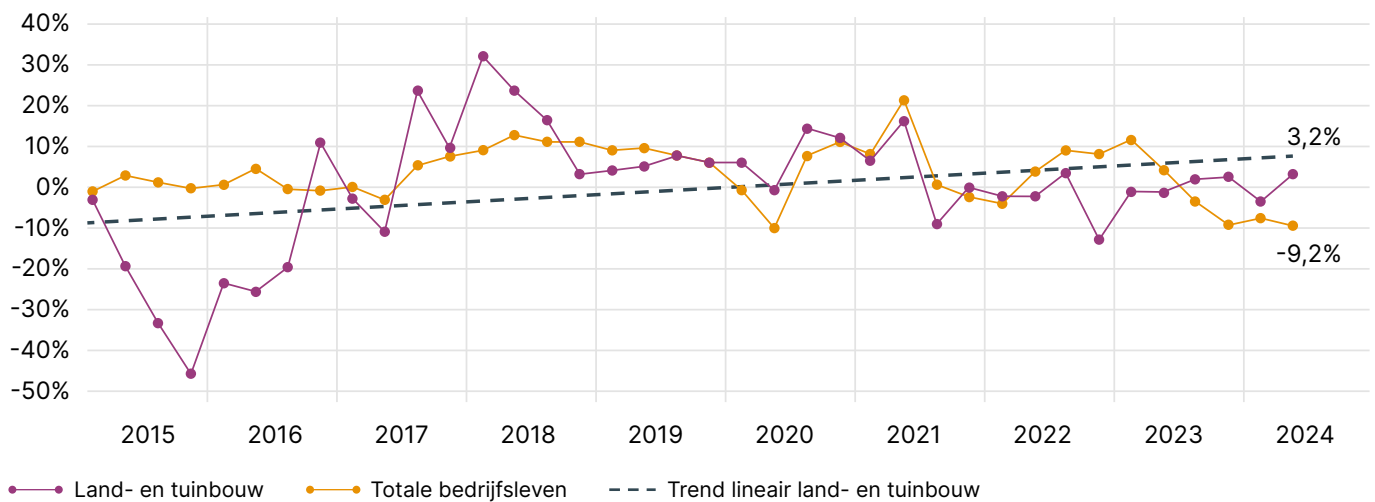

De grafiek toont de ontwikkeling van het aantal vestigingen in drie sectoren: groothandel in landbouwmachines, werktuigen en tractoren, vervaardiging van machines en werktuigen voor de land- en bosbouw, en verhuur en lease van landbouwmachines en -werktuigen over de periode 2013 tot 2024. Het aantal vestigingen in de groothandel in landbouwmachines, werktuigen en tractoren vertoont een constante stijging. Met een toename van circa 1600

vestigingen in 2013 tot bijna 2000 in 2024. De sectoren vervaardiging van machines en werktuigen voor de land- en bosbouw en verhuur en lease van landbouwmachines en -werktuigen laten daarentegen een minder prominente groei zien. Met relatief stabiele aantallen vestigingen in dezelfde periode.

Bron: Handelsregister KVK

Ontwikkeling aantal starters land- en tuinbouw

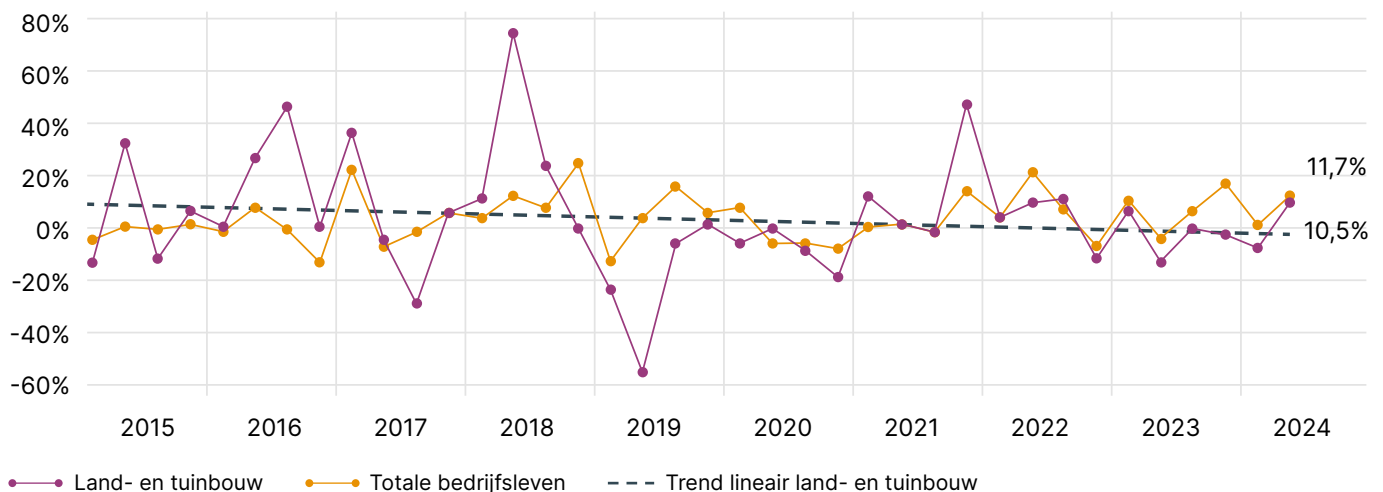

De grafiek illustreert de ontwikkeling van het aantal starters in de sector land- en tuinbouw, vergeleken met het totale bedrijfsleven, per kwartaal ten opzichte van hetzelfde kwartaal een jaar eerder, over de periode 2015 tot 2024. De paarse lijn vertegenwoordigt de sector land- en tuinbouw, terwijl de oranje lijn het totale bedrijfsleven toont. Een duidelijk wisselvallige trend is zichtbaar in de land- en tuinbouwsector, met pieken in 2017 en 2018 en

dalen in 2015 en 2016. Vanaf 2019 stabiliseert de trend zich meer, met schommelingen rond de nullijn. De lineaire trend voor de land- en tuinbouwsector, aangeduid met de gestreepte groene lijn, laat een dalende tendens zien, eindigend op -9,2% in 2024. Terwijl het totale bedrijfsleven een groei van 3,2% vertoont.

Bron: KVK Trendrapport 2024 Q2

Ontwikkeling aantal stoppers land- en tuinbouw

De grafiek toont de ontwikkeling van het aantal stoppers in de sector land- en tuinbouw, vergeleken met het totale bedrijfsleven, per kwartaal ten opzichte van hetzelfde kwartaal een jaar eerder, over de periode 2015 tot 2024. De paarse lijn vertegenwoordigt de sector land- en tuinbouw, terwijl de oranje lijn het totale bedrijfsleven aangeeft. Een wisselvallige trend is zichtbaar in de land- en tuinbouwsector, met opvallende pieken in 2017 en 2018 en dalen in 2015 en 2019. De lineaire trend voor de land- en tuinbouwsector, weergegeven door de gestreepte groene lijn, toont een daling van 10,5% in 2024. Terwijl het totale bedrijfsleven een stijging van 11,7% laat zien.

Voor meer informatie:

Bron: KVK Trendrapport 2024 Q2

www.kvk.nl/cijfers-en-trends

Werk op nationaal niveau onmisbaar voor impact Europese brancheorganisatie CEMA

Het werk dat Fedecom op nationaal niveau doet, doet CEMA voor landbouwmachine- en tractorfabrikanten op Europees niveau. Daarbij nemen de nationale brancheorganisaties de koepelorganisatie op bepaalde vlakken veel werk uit handen.

Dat gebeurt onder meer ten aanzien van de CEMA Business Barometer, een maandelijks trendrapport op basis van de input van 140 senior managers uit 9 Europese landen. “Het is een van de activiteiten die de Duitse brancheorganisatie VDMA in naam van CEMA uitvoert”, zegt Jelte Wiersma. Hij volgde in 2022 Jerome Bandry op als secretaris-generaal van CEMA. “Wij hebben een klein team in Brussel en vertrouwen wat uitvoering betreft sterk op nationale organisaties waaronder Fedecom. In totaal verrichten 450 personen in de EU werkzaamheden onder de vlag van CEMA.”

Statistieken verzamelen en duiden

Ook het verzamelen en duiden van statistieken over onder meer verkopen en registraties van landbouwtractoren, -werktuigen en -machines doen nationale brancheverenigingen namens de koepelorganisatie. “Die verzamelt de data onder de leden van CEMA en koopt ook statistieken extern. De dataverzameling en duiding vindt plaats onder de noemer van momenteel vier productgroepen te weten graslandmachines, gewasbeschermingsmachines, grondbewerkingsmachines en kunstmest- en zaaimachines. Een vijfde productgroep (mesttechniek) is in oprichting. Het secretariaat van drie groepen wordt verzorgd door

VDMA, eentje door Fedecom en het secretariaat van de mogelijk nieuwe mesttechniekgroep wordt verzorgd door het Franse Axema. Als CEMA duiden wij zelf dus geen data of trends. Wij zijn een platform waar de hele Europese landbouwmachine-industrie aan tafel zit om onze collectieve opvatting te formuleren waarna wij zessen in Brussel deze opvatting voor het voetlicht proberen te krijgen bij de Europese Commissie en het Europees Parlement. Het zwaartepunt ligt momenteel op technische harmonisatie van verschillende standaarden en wetten rond nieuwe technologieën zoals kunstmatige intelligentie en cyberveiligheid. Technisch specialisten van nationale organisaties zijn daar uiteraard bij betrokken.”

Wetten landbouwspecifiek maken

“Wij lobbyen voor realistische en handhaafbare normen en standaarden voor onze leden in de landbouwmechanisatie. Denk aan de implementatie van kunstmatige intelligentie (AI), spotspraken en de toelating en toediening van meststoffen zoals RENURE. Soms is dat lastig omdat we nog zoekende zijn naar exacte standaarden en definities. Zo weten we nog maar heel weinig over de introductie en adoptie van de genoemde technologieën.”

Ook op andere aspecten lobbyt CEMA ervoor dat wet- en regelgeving niet zomaar generiek op Europees niveau wordt uitgewerkt maar toegespitst en toepasbaar is voor de landbouw. “Dat vloeit voort uit de snelle introductie van nieuwe technologieën en de wens om snel met wetgeving hieromtrent te komen. Een concreet voorbeeld hiervan is de zogenaamde Cyber

Jelte Wiersma

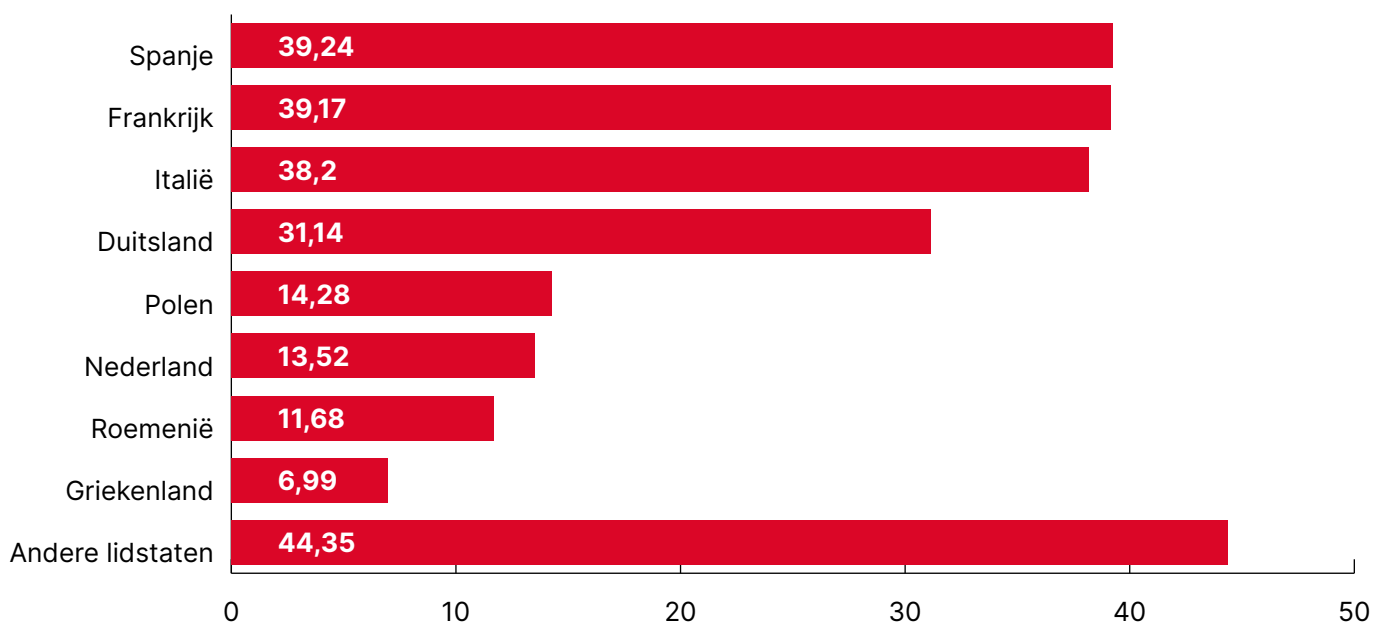
Resilience Act (CRA) die in drie jaar tijd doorgevoerd moet worden. Iets dat in de landbouw met z'n seizoensafhankelijkheid en werk in de open lucht uitdagend is. De impact van zo iets op de praktijk wordt in Brussel vaak onderschat en dan springen wij in de bres om wet- en regelgeving meer landbouwspecifiek, geharmoniseerd en ook betaalbaar te maken. Dat geldt ook voor de introductie en standaardisatie van alternatieve brandstoffen zoals HVO (Hydrotreated Vegetable Oil)."

Europa is de grootste

Wiersma benadrukt in wat voor unieke situatie de Europese landbouw zich bevindt. "Niet iedereen beseft dat maar in Europa hebben we een uniek netwerk van regionale specialisten met een bijzonder grote diversiteit. Dat klinkt wellicht wat cryptisch maar nergens ter wereld heb je zoveel grote en kleine (familie)bedrijven die specialistische landbouwwerktuigen en -machines produceren voor een regionale, nationale en Europese markt. Op dit gebied zijn we groter

dan bijvoorbeeld Noord-Amerika. Het maakt dat Europa als continent de grootste landbouwmachineproductie qua waarde/omzet realiseert. We mogen daarom best wat trotser zijn op het 'Made in Europe' label! Want iedereen realiseert zich dat de uitdagingen waar de landbouw voor staat alleen kunnen worden opgelost met technologie."

Analyse van de productiewaarde tegen basisprijs in de EU-landen

De grafiek toont de productiewaarde tegen basisprijs per land in miljarden euro's voor de belangrijkste landbouwlanden binnen de Europese Unie. De productiewaarde tegen basisprijs is de waarde van de productie van goederen en diensten, gemeten tegen de prijs die de producenten ontvangen exclusief belastingen op producten en inclusief subsidies op producten.

Uit de gegevens blijkt dat Spanje en Frankrijk de hoogste productiewaarden hebben, respectievelijk 39,24 miljard en 39,17 miljard euro. Dit benadrukt de enorme omvang en diversiteit van hun landbouwsectoren. Spanje staat bekend om zijn productie van fruit, groenten en wijn, terwijl Frankrijk een breed scala aan landbouwproducten heeft, inclusief granen, wijn en veeteelt. Italië en Duitsland volgen met respectievelijk 38,2 miljard en 31,14 miljard euro. Italië heeft een rijke agrarische traditie met een focus op olijven, wijn en groenten. Duitsland heeft een robuuste landbouwsector met een sterke nadruk op graan- en zuivelproductie.

Polen en Nederland hebben aanzienlijke landbouw-productiewaarden van respectievelijk 14,28 miljard en 13,52 miljard euro. Polen is een belangrijke producent van granen en aardappelen, terwijl Nederland wereldwijd bekend staat om zijn tuinbouw en zuivelproducten. Roemenië en Griekenland hebben respectievelijk 11,68 miljard en 6,99 miljard euro aan landbouwproductie. Roemenië heeft een divers landbouwspectrum met granen en vee, terwijl Griekenland bekend staat om olijven, wijn en citrusvruchten.

De categorie 'Andere lidstaten' heeft een productiewaarde van 44,35 miljard euro. De concentratie laat zien dat de landbouwproductie binnen de Europese Unie sterk geconcentreerd is in een klein aantal landen.

Bron: Eurostat

Nederland speelt een belangrijke rol in de Europese landbouwsector

Categorie	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Aantal Landbouw-bedrijven (2020)	Roemenië: 3.422.000	Polen: 1.410.000	Spanje: 945.000	Italië: 731.000	Griekenland: 680.000	Frankrijk: 437.000	Duitsland: 262.560	Nederland: 52.640
Ondernemers onder 35 jaar (2020)	Roemenië: 7.5%	Polen: 7.0%	Duitsland: 7.6%	Italië: 5.0%	Nederland: 4.6%	Spanje: 4.0%	Frankrijk: 3.5%	Griekenland: 3.2%
Ondernemers 55+ (2020)	Griekenland: 65.0%	Spanje: 61.0%	Frankrijk: 58.0%	Italië: 55.0%	Nederland: 54.7%	Polen: 50.0%	Roemenië: 52.0%	Duitsland: 46.7%
Bruto Toegevoegde Waarde van de Landbouwindustrie (2023)	Frankrijk: 17.0%	Italië: 14.0%	Duitsland: 13.8%	Spanje: 12.0%	Polen: 8.0%	Roemenië: 7.0%	Nederland: 6.0%	Griekenland: 4.0%
Waarde van Gewasopbrengst (2023)	Frankrijk: 19.5%	Italië: 16.0%	Duitsland: 13.3%	Spanje: 10.5%	Polen: 7.0%	Roemenië: 6.5%	Nederland: 6.1%	Griekenland: 3.5%
Waarde van Dierlijke Productie (2023)	Duitsland: 16.4%	Spanje: 12.5%	Polen: 11.0%	Frankrijk: 10.0%	Italië: 9.0%	Roemenië: 8.0%	Nederland: 6.7%	Griekenland: 2.0%
Graanproductie (duizend ton, 2023)	Duitsland: 42.507	Frankrijk: 32.500	Polen: 28.000	Roemenië: 20.000	Spanje: 17.000	Italië: 12.000	Griekenland: 5.000	Nederland: 1.494
Rundveepopulatie (percentage van EU totaal, 2023)	Frankrijk: 18.0%	Duitsland: 14.7%	Polen: 11.0%	Roemenië: 10.5%	Italië: 10.0%	Spanje: 7.5%	Nederland: 5.0%	Griekenland: 2.5%
Varkenspopulatie (percentage van EU totaal, 2023)	Duitsland: 16.0%	Spanje: 12.5%	Polen: 11.0%	Frankrijk: 10.0%	Nederland: 7.9%	Italië: 2.0%	Roemenië: 1.5%	Griekenland: 0.5%

Hoewel het aantal landbouwbedrijven in Nederland relatief gering is vergeleken met andere Europese landen. Nederland telt circa 52.640 landbouwbedrijven, wat aanzienlijk minder is dan landen zoals Roemenië met 3.422.000 bedrijven en Polen met 1.410.000 bedrijven. Dit wijst op een meer geconcentreerde en mogelijk efficiëntere landbouwsector in Nederland.

Als we kijken naar het percentage jonge landbouw-managers (onder de 35 jaar), staat Nederland met 4,6% in het midden van de ranglijst. Dit is lager dan het percentage in Roemenië (7,5%) en Duitsland (7,6%), maar hoger dan in Spanje (4,0%) en Griekenland (3,2%). Het percentage oudere landbouwmanagers (55 jaar en ouder) in Nederland is 54,7%, wat vergelijkbaar is met het gemiddelde in andere Europese landen, zoals Italië (55,0%) en Polen (50,0%).

Op het gebied van de bruto toegevoegde waarde van de landbouwindustrie draagt Nederland 6,0% bij aan het totaal van de EU, waarmee het op de zevende plaats staat. Frankrijk staat hier op de eerste plaats met 17,0%.

De waarde van de gewasopbrengst in Nederland is 6,1% van het EU-totaal, wat het land ook op de zevende plaats plaatst. Ter vergelijking, Frankrijk levert de grootste bijdrage met 19,5%, gevolgd door Italië met 16,0%.

Daarnaast draagt Nederland 6,7% bij aan de totale waarde van de dierlijke productie in de EU, waarmee het op de zevende plaats staat. Duitsland leidt deze categorie met 16,4%, gevolgd door Spanje met 12,5%.

Nederland produceert 1.494 duizend ton graan, wat het laagste is in de vergelijking met de andere landen. Duitsland en Frankrijk staan aan de top met respectievelijk 42.507 duizend ton en 32.500 duizend ton.

Nederland heeft een rundveepopulatie die 5,0% van het EU-totaal vertegenwoordigt, waarmee het op de zevende plaats staat. Frankrijk heeft hier het grootste aandeel met 18,0%, gevolgd door Duitsland met 14,7%. Wat betreft de varkenspopulatie heeft Nederland een aandeel van 7,9% in de EU, wat ons land op de vijfde plaats plaatst, terwijl Duitsland de leiding neemt met 16,0%.

Bron: Eurostat

True value, het model voor een duurzame toekomst in de agrarische sector

Alex Datema

Tijdens een recent interview gingen Alex Datema, directeur Agri & Food bij Rabobank, Caroline Bekkering en Menko Boersma in op diverse onderwerpen rondom duurzaamheid, de uitdagingen voor ondernemers in de landbouwsector, en de invloed van de mechanisatiebranche. Centraal in het gesprek stond het concept van True Value en de cruciale rol die dit speelt in de toekomst van de agrarische sector.

Wat is True Value?

True Value is een benadering waarbij de werkelijke waarde van een product of dienst wordt bepaald door naast de financiële waarde ook de bredere impact op mens, milieu en economie mee te wegen. In de landbouw betekent dit dat niet alleen kosten en

opbrengsten worden meegenomen, maar ook zaken zoals de uitstoot van broeikasgassen, het waterverbruik, en de biodiversiteit. Volgens Datema betekent het ook dat een duurzaam voedselsysteem noodzakelijkerwijs duurder zal zijn dan het huidige systeem.

Het concept van True Value vereist dat de goedkoopste producten in de supermarkt duurzaam zijn geproduceerd. Dat zou betekenen dat negatieve milieu-impact en andere schade wordt doorberekend in de prijs van producten die minder duurzaam zijn. Dit zorgt ervoor dat consumenten op een natuurlijke manier voor duurzame opties kiezen, omdat die goedkoper worden, wat op lange termijn een verduurzaming van de voedselketen bevordert.

Duurzaamheid als economische noodzaak

Een belangrijke boodschap van Datema is dat duurzaamheid niet langer slechts een morele verplichting is, maar een economische noodzaak voor bedrijven. Rabobank kijkt steeds vaker naar de duurzaamheidsprestaties van een bedrijf als een indicator van toekomstbestendigheid.

succes. Ondernemers die geen antwoord hebben op de duurzaamheidsvraagstukken die op hen afkomen, vormen volgens Datema een groter financieel risico voor de bank. Dit houdt in dat duurzaamheid wordt meegewogen in financieringsbeslissingen.

Ondernemers die vooruitstrevend zijn op het gebied van duurzaamheid, hebben niet alleen meer kans op financiering, maar kunnen ook profiteren van betere rentevoorstellen. Echter, bedrijven die duurzaamheid als een last zien of die niet meebewegen, lopen het risico op de lange termijn niet te overleven. Dit maakt dat duurzaamheid zowel een succesfactor als een faalfactor kan zijn, afhankelijk van hoe een ondernemer hiermee omgaat.

Wat kunnen ondernemers doen?

Ondernemers kunnen volgens Datema vooral impact maken door duurzaamheid te omarmen en te zien als een kans in plaats van een bedreiging. Hij benadrukt dat innovatie een belangrijke rol speelt in de toekomst van de landbouw. Door bijvoorbeeld nieuwe technieken te omarmen, zoals precisielandbouw en technologieën die water- en energieverbruik verminderen, kunnen boeren hun ecologische voetafdruk verkleinen en tegelijkertijd efficiënter produceren.

Voor de toekomst van de landbouw voorziet Datema een verschuiving naar meer diversiteit binnen de bedrijfsmodellen. In 2040 zullen bedrijven zich veel meer aanpassen aan hun omgeving en locatie. In dichtbevolkte gebieden zullen kortere ketens en kleinschaligere bedrijfsmodellen domineren, terwijl in minder bevolkte gebieden de grotere, meer technologisch geavanceerde bedrijven de norm zullen zijn.

De mechanisatiebranche: kansen en uitdagingen

Tijdens het interview komt ook de mechanisatiebranche aan bod. Datema ziet veel potentieel in de technologische innovaties die deze sector biedt, zoals geavanceerde spuitmachines en het elektrificeren van machines. Hij is echter kritisch op het idee dat technologie alléén de oplossing is voor de uitdagingen van

de landbouw. Hoewel technologie een grote rol kan spelen in het verduurzamen van de sector, is het geen oplossing voor alle vraagstukken.

Volgens Datema is er een verschil in houding tussen boeren en bedrijven die vooroplopen in de technische ontwikkelingen en degenen die achterblijven. Een deel van de sector omarmt innovatie en ziet de voordelen, terwijl een ander deel sceptisch is over de noodzaak ervan. Dit is volgens hem een belangrijke uitdaging, zowel voor de mechanisatiebranche als voor de boeren zelf.

Het gebrek aan een duidelijk beleid vanuit de overheid frustreert de verdere verduurzaming en innovatie binnen de sector. Datema benadrukt dat helder beleid vanuit de overheid essentieel is om ondernemers de zekerheid te geven die zij nodig hebben om te investeren in nieuwe technologieën. Zonder deze zekerheid is de bereidheid om te investeren laag, wat de sector als geheel vertraagt. Rabobank heeft met de visie naar 2040 een duidelijk standpunt gemaakt en biedt hier juist ook naar de overheid helderheid welke kaders nodig zijn.

Gebruik van data

Tijdens het interview wordt ook het gebruik van data binnen de landbouwsector besproken. Datema benadrukt dat data een essentiële rol spelen in de verduurzaming van de landbouw. Door het verzamelen en analyseren van data over bijvoorbeeld bodemkwaliteit, weerpatronen en gewasgroei, kunnen boeren hun bedrijfsvoering optimaliseren. Dit stelt hen in staat om preciezer te werken, bijvoorbeeld door alleen water, meststoffen of gewasbeschermingsmiddelen toe te dienen waar en wanneer dat echt nodig is. Hierdoor kunnen zowel kosten worden bespaard als de ecologische impact worden verminderd. Echter, de uitdaging ligt volgens Datema in de toegankelijkheid en het gebruik van deze data. Niet alle boeren hebben toegang tot de benodigde technologie of kennis om data effectief in te zetten. Daarom is het van belang dat er meer wordt geïnvesteerd in educatie en in technologieën die

datagebruik laagdrempeliger maken. Dit zou niet alleen de productiviteit verhogen, maar ook bijdragen aan het behalen van milieudoelstellingen. De mechanisatiebranche heeft wat dat betreft juist alle technieken in huis.

Systeemverandering in de landbouw

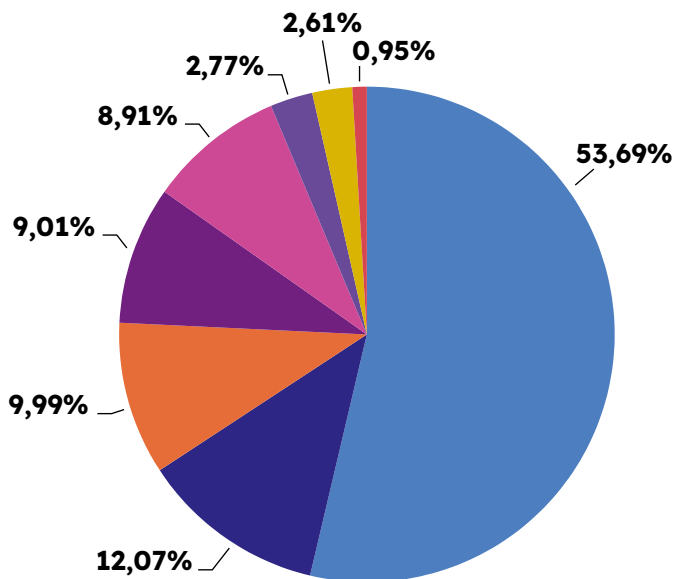
In het gesprek werd ook het belang van een bredere systeemverandering benadrukt. Het huidige landbouwsysteem, dat sterk gericht is op lage kostprijzen, blijkt onvoldoende om de milieudoelstellingen te halen. Er moet een omslag komen naar een systeem waarin duurzaamheid economisch lonend is. Dit betekent dat boeren beloond moeten worden voor duurzaam produceren, bijvoorbeeld door hogere prijzen voor duurzame producten.

Een belangrijk onderdeel van deze verandering is dat duurzaamheid integraal onderdeel wordt van de gehele keten. Bedrijven en overheden moeten samenwerken om te zorgen dat de hele productieketen duurzamer wordt, van de boer tot aan de consument. Datema ziet hierin ook een rol voor de mechanisatiebranche, die innovatieve oplossingen kan bieden om boeren te ondersteunen bij hun transitie naar duurzamere bedrijfsvoering.

Conclusie

True Value vormt de kern van de toekomstvisie van Rabobank op de landbouwsector. Door duurzaamheid te integreren in de economische waardebeoordeling van voedsel, kunnen bedrijven toekomstbestendig worden gemaakt. Innovatie en technologische vooruitgang zijn hierbij van groot belang, maar moeten gepaard gaan met duidelijke beleidskaders en een bredere systeemverandering. Ondernemers kunnen hun kansen vergroten door duurzaamheid te omarmen en technologie in te zetten om hun bedrijf efficiënter en milieuvriendelijker te maken. De mechanisatiebranche speelt hierin een cruciale rol, maar moet ook oog hebben voor de uitdagingen en kansen die deze transitie met zich meebrengt.

Grondgebruik in Nederland

Soort terrein

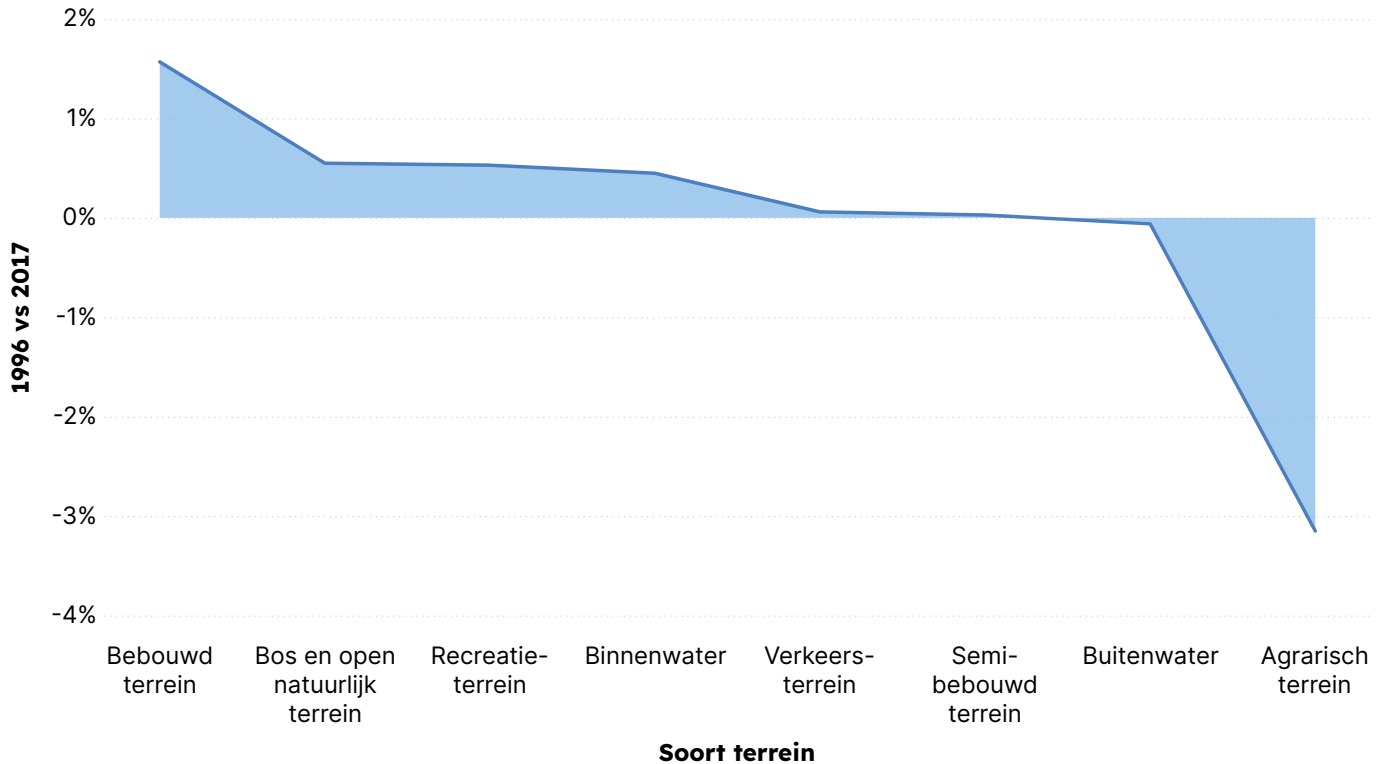
- Agrarisch terrein
- Bos en open natuurlijk terrein
- Buitenwater
- Binnenwater
- Bebouwd terrein
- Verkeersterrein
- Recreatieterrein
- Semi-bebouwd terrein

In 2017 was het grondgebruik in Nederland als volgt verdeeld: verkeersterrein besloeg 2,77% van het land, bebouwd terrein 8,91% en semi-bebouwd terrein 0,94%. Recreatieterrein maakte 2,61% uit van het totale grondgebruik. Het grootste deel van het land, namelijk 53,69%, werd gebruikt voor agrarische doeleinden. Bos en open natuurlijk terrein vormden 12,07% van het gebruik, terwijl binnenwater en buitenwater respectievelijk 9,01% en 9,99% uitmaakten van het totale grondgebruik. Deze data zijn afkomstig van het CBS en vormen de meest recent beschikbare cijfers aangezien het verzamelen van dergelijke gedetailleerde grondgebruiksgegevens vaak complex en tijdrovend is.

Bron: CBS Statline

Verandering van grondgebruik

Procentuele groei of afname

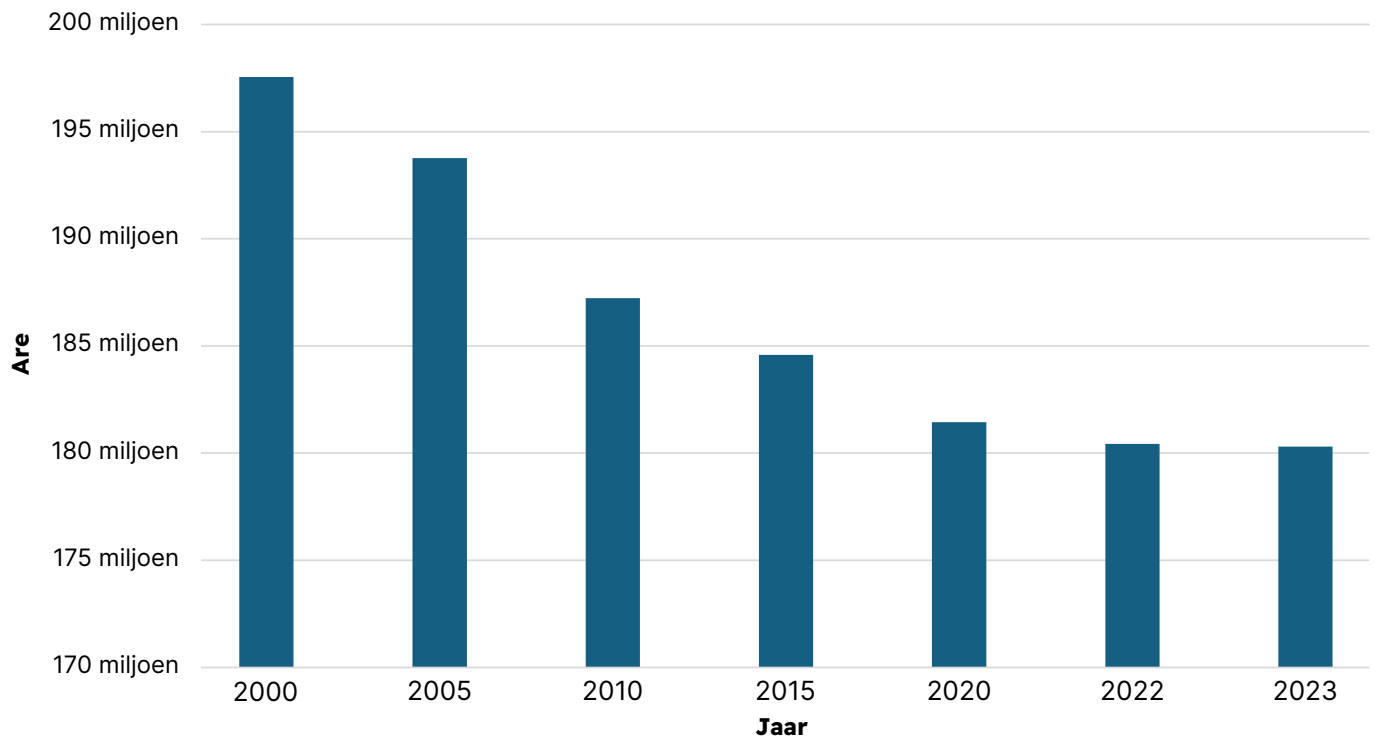

Tussen 1996 en 2017 zijn er significante verschuivingen in het grondgebruik in Nederland geweest. Volgens data van het CBS nam het percentage bebouwd terrein toe van 7,34% in 1996 naar 8,91% in 2017, een duidelijke indicatie van toenemende urbanisatie en infrastructuur. Tegelijkertijd daalde het aandeel agrarisch terrein van

56,84% naar 53,69%, wat een procentuele afname van landbouwactiviteiten of een herbestemming van landbouwgrond naar andere doeleinden suggereert.

Bron: CBS Statline

Verandering van landbouwgrondgebruik

De grafiek toont de afname van cultuurgrond, ofwel landbouwgrond, in Nederland van 2000 tot 2023. Cultuurgrond verwijst naar land dat specifiek wordt gebruikt voor landbouwdoeleinden, waaronder akkerbouw, boomgaarden, tuinbouw en veeteelt.

In 2000 bedroeg het areaal cultuurgrond circa 198 miljoen are. Daarna is een geleidelijke daling zichtbaar: in 2005 tot 193 miljoen are, in 2010 tot 192 miljoen are, en in 2015 tot 189 miljoen are. In 2020 daalde het verder tot 185 miljoen are, en in 2022 en 2023 bleef het stabiel op circa 183 miljoen are.

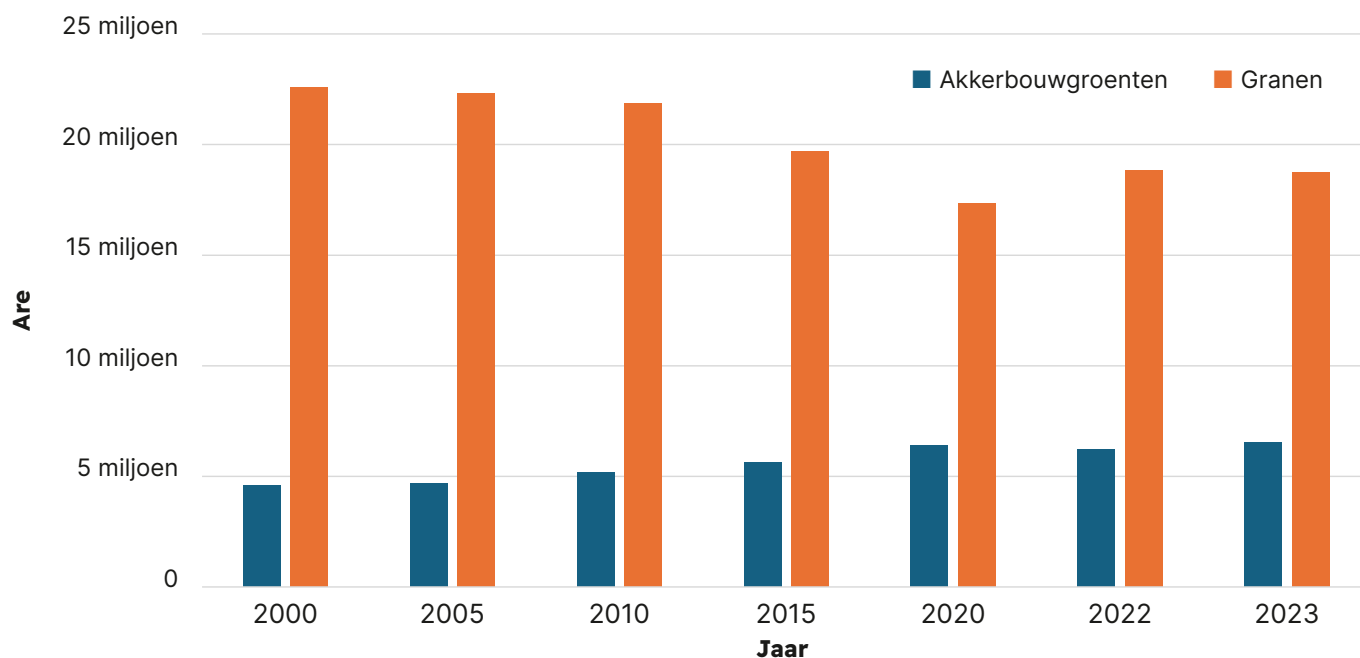
Deze daling kan verschillende oorzaken hebben. Zoals verstedelijking, verandering in landbouwpraktijken en de herbestemming van landbouwgrond naar andere gebruiksdoelen. De data benadrukken de trend van afnemende landbouwgrond in Nederland over de afgelopen twee decennia.

Bron: CBS Statline

Veranderingen in akkerbouw

De grafiek toont de veranderingen in het oppervlak voor akkerbouwgroenten en granen in Nederland van 2000 tot 2023. Akkerbouw verwijst naar de teelt in volle grond, vaak voor industriële verwerking. Akkerbouwgroenten zijn groenten zoals boerenkool, erwten, uien en wortelen, die in open grond worden geteeld in vruchtwisseling met andere gewassen om bodemziekten te voorkomen. Granen omvatten onder andere gerst, haver, maïs en tarwe die worden geteeld voor de oogst van de korrel.

In 2000 besloeg het oppervlak voor granen circa 20 miljoen are, met een licht dalende trend tot 2015, waarna het oppervlak stabiel bleef rond de 18 miljoen are.

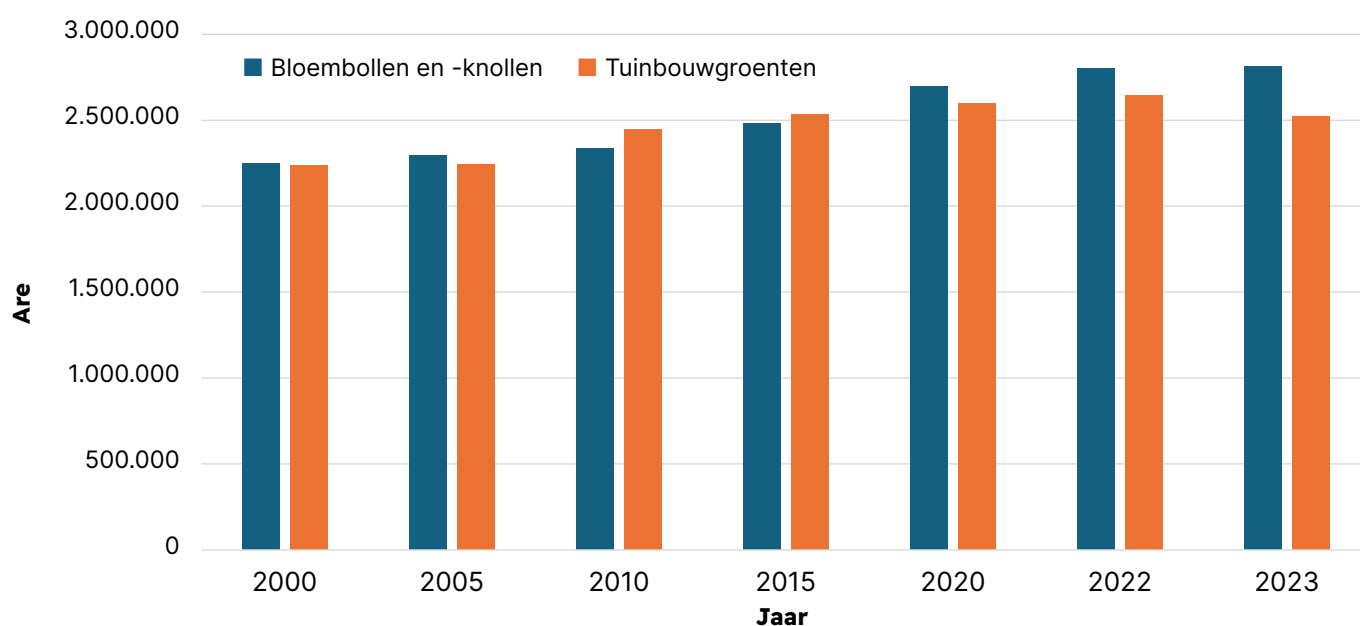
Het oppervlak voor akkerbouwgroenten was in 2000 circa 5 miljoen are en bleef redelijk stabiel met lichte schommelingen, waarbij het in 2023 ook circa 5 miljoen are bereikte.

Deze gegevens illustreren een afname in de graanteelt en een relatief constante teelt van akkerbouwgroenten over de afgelopen twee decennia. Dit kan te maken hebben met veranderingen in landbouwpraktijken en vraag naar gewassen.

Bron: CBS Statline

Veranderingen in tuinbouw in open grond

De grafiek toont de veranderingen in het oppervlak voor bloembollen en -knollen en tuinbouwgroenten in Nederland van 2000 tot 2023. Tuinbouw in open grond verwijst naar de teelt in volle grond, vaak direct bestemd voor de markt.

Bloembollen en -knollen omvatten gewassen zoals dahlia's, gladiolen, hyacinten, irissen, krokussen, lelies, narcissen, tulpen en zantedeschia. **Tuinbouwgroenten** zijn groenten zoals aardbeien, andijvie, asperges, bloemkool, broccoli, komkommers, prei en sla die in open grond worden geteeld in vruchtwisseling met andere gewassen om bodemziekten te voorkomen.

In 2000 besloeg het oppervlak voor bloembollen en -knollen en tuinbouwgroenten beide circa 2,1 miljoen are. De oppervlaktes stegen geleidelijk, waarbij bloembollen

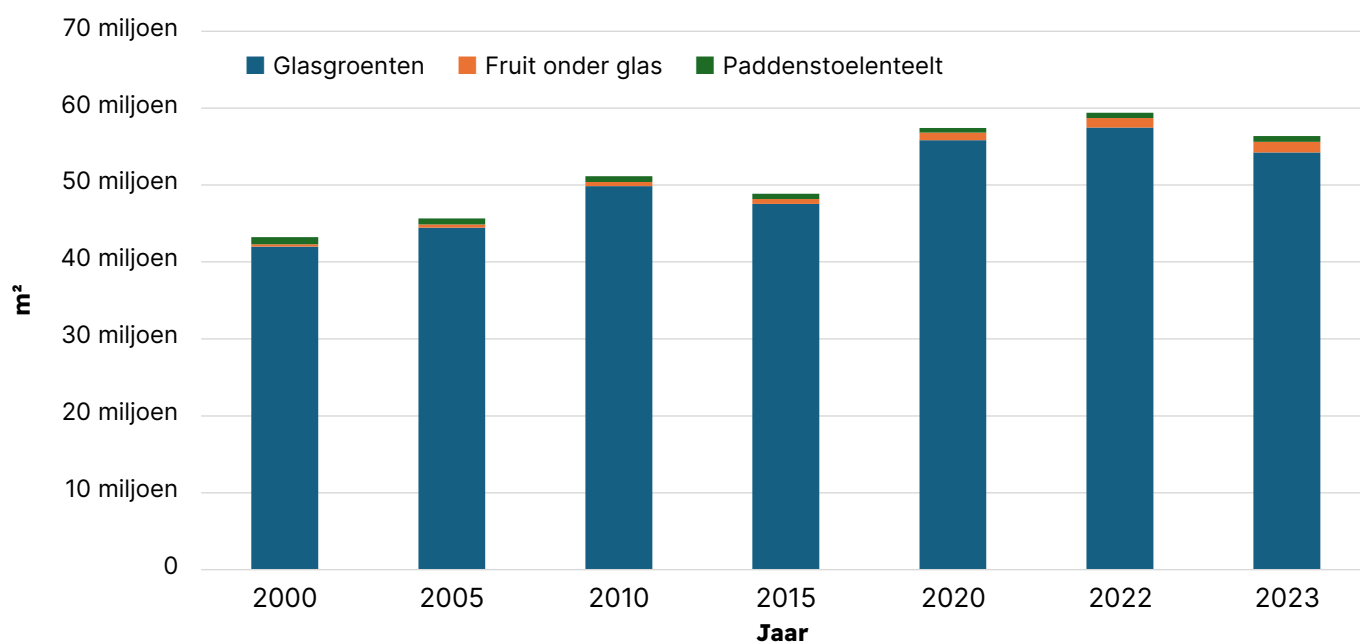
en -knollen in 2020 een piek bereikten van circa 2,6 miljoen are, en tuinbouwgroenten een piek bereikten van circa 2,5 miljoen are in dezelfde periode. In 2023 bleven beide oppervlakten stabiel rond de 2,5 miljoen are.

De grafiek toont een duidelijke toename in zowel bloembollen en -knollen als tuinbouwgroenten over de jaren. Dit duidt op een groeiende vraag en productie-efficiëntie in de tuinbouwsector. De stijging in oppervlaktes weerspiegelt mogelijk verbeterde teelttechnieken en een verhoogde marktbehoefte aan deze gewassen.

Bron: CBS Statline

Veranderingen in tuinbouw onder glas

De grafiek toont de veranderingen in het oppervlak voor tuinbouw onder glas in Nederland van 2000 tot 2023. Tuinbouw onder glas verwijst naar de teelt in kassen bedekt met glas of plastic, of in betreedbare plastic tunnels.

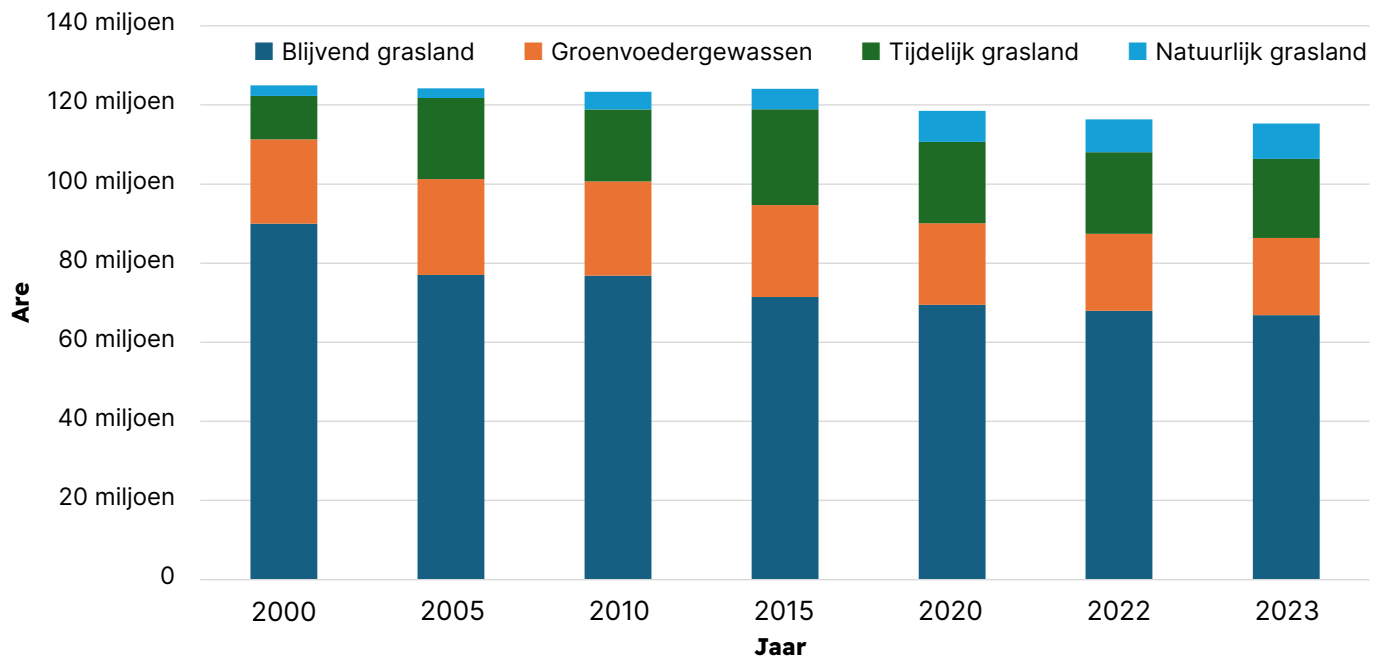
Glasgroenten omvatten gewassen zoals aubergines, aardbeien, komkommers, paprika's, tomaten en opweekmateriaal voor groenten onder glas. Fruit onder glas verwijst naar fruit dat in deze beschermde omgevingen wordt geteeld. Paddenstoelenteelt omvat de teelt van champignons en andere paddenstoelen, waarbij de gegeven oppervlakte de geoogste cellen weerspiegelt.

In 2000 besloeg de totale oppervlakte voor tuinbouw onder glas circa 42 miljoen m², met een geleidelijke toename tot 46 miljoen m² in 2005 en verder naar 50 miljoen m² in 2010. In 2020 bereikte de oppervlakte een piek van circa 57 miljoen m², waarna het stabiliseerde rond de 60 miljoen m² in 2022 en licht afnam tot 59 miljoen m² in 2023.

De grafiek toont een toename in het gebruik van glasoppervlakte voor tuinbouw, wat wijst op een groeiende sector en een toename in de teelt van glasgroenten, fruit onder glas en paddenstoelen. Deze stijging zou mede kunnen worden toegeschreven aan verbeterde en verhoogde vraag naar versproducten.

Bron: CBS Statline

Veranderingen in grasland en groenvoedergewassen

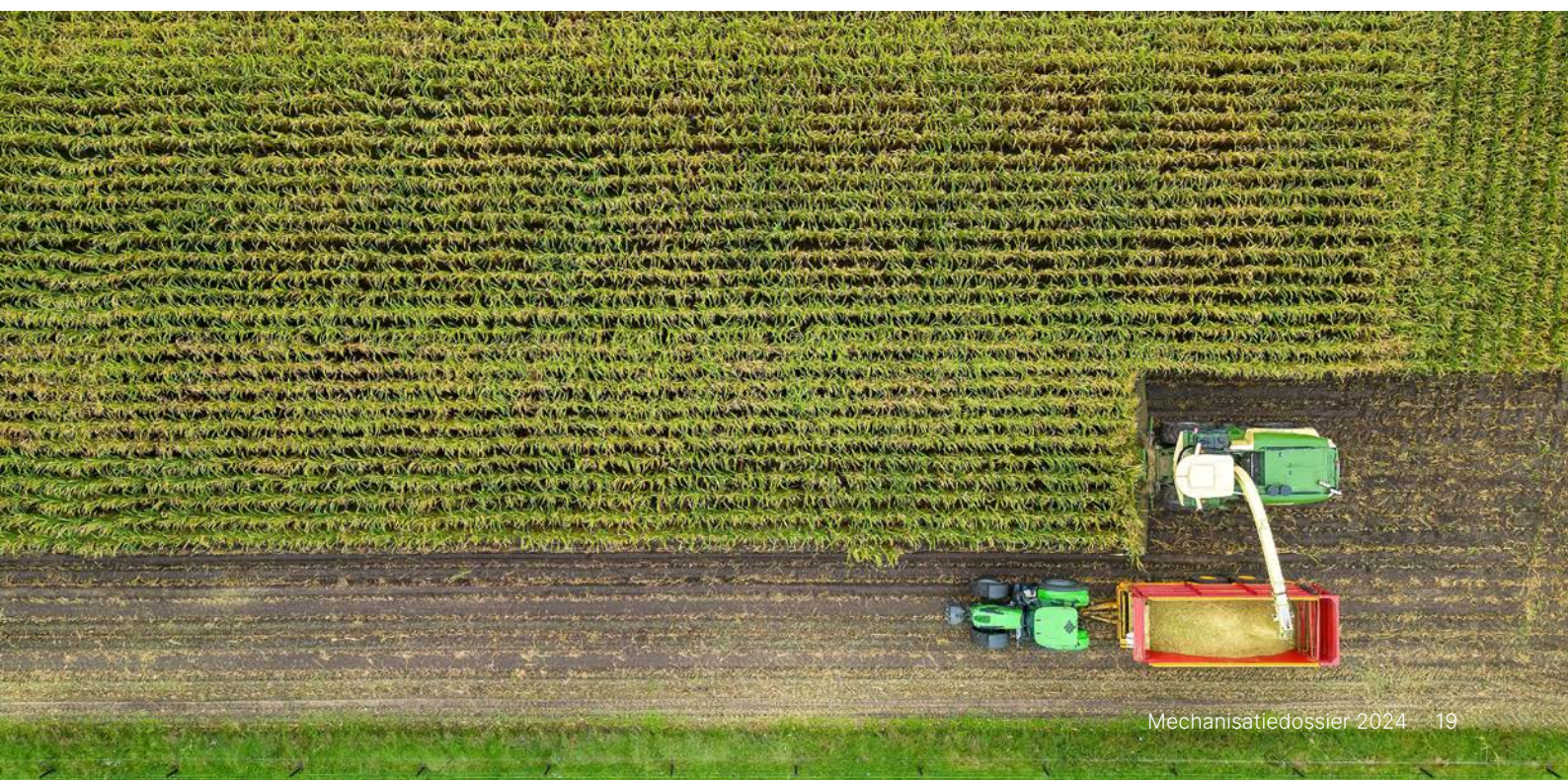

De grafiek toont de veranderingen in het oppervlak van grasland en groenvoedergewassen in Nederland van 2000 tot 2023. Grasland en groenvoedergewassen worden doorgaans gebruikt als vers plantaardig veevoer.

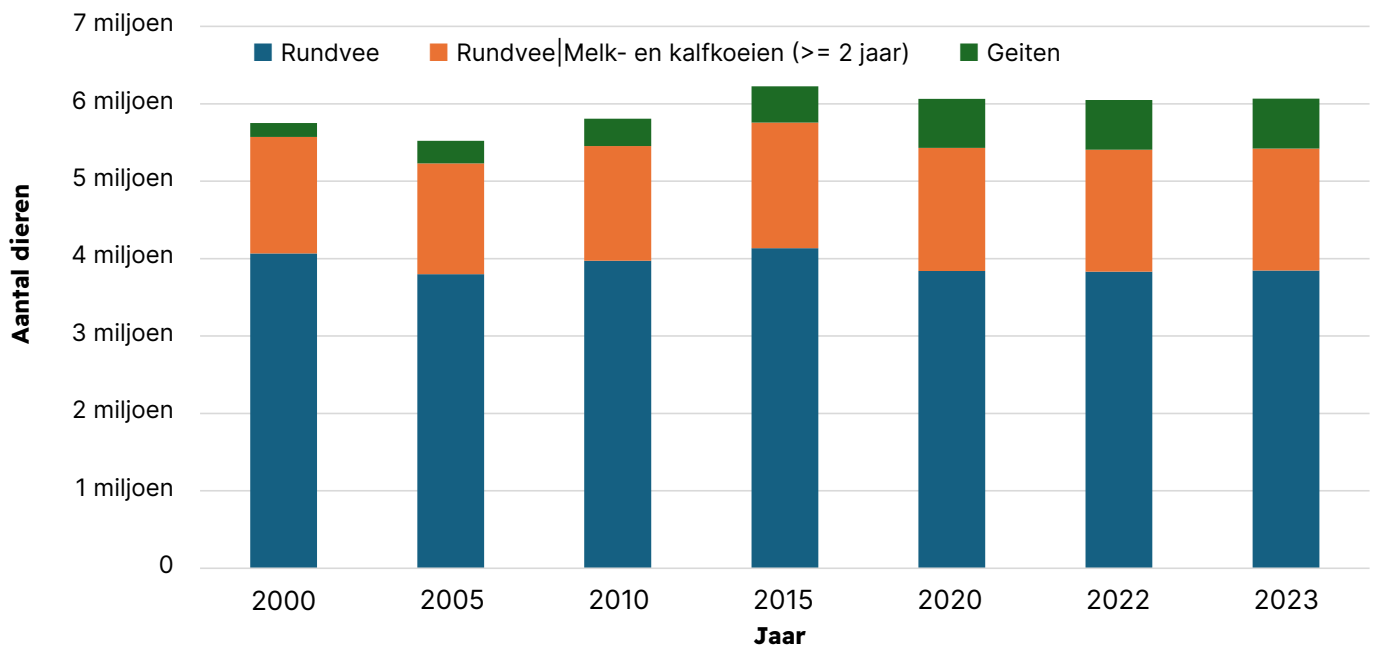
Blijvend grasland is grond met een natuurlijke of ingezaaide vegetatie van grassen of andere kruidachtige voedergewassen, die voor ten minste 5 jaar niet in de vruchtwisseling is meegenomen. Natuurlijk grasland heeft een lagere opbrengst en het beheer is niet gericht op verhoging van de landbouwkundige productie. Tijdelijk grasland wordt voor minder dan 5 jaar niet in de vruchtwisseling opgenomen. Groenvoedergewassen omvatten luzerne, snijmaïs en voederbieten.

In 2000 besloeg blijvend grasland het grootste deel van het grasland. Gevolgd door groenvoedergewassen, tijdelijk grasland en natuurlijk grasland. Gedurende de jaren is er een lichte afname te zien in het totale graslandoppervlak, met een daling van circa 130 miljoen are in 2000 tot circa 110 miljoen are in 2023. Het aandeel blijvend grasland bleef dominant, terwijl tijdelijk grasland en natuurlijk grasland relatief stabiel bleven. Groenvoedergewassen namen licht toe, vooral vanaf 2015.

Bron: CBS Statline

Veranderingen in aantal graasdieren

De grafiek toont de veranderingen in het aantal graasdieren in Nederland van 2000 tot 2023. Graasdieren omvatten rundvee, melk- en kalfkoeien, en geiten.

Rundvee is een brede categorie die alle soorten runderen omvat. Vanaf 2013 zijn de subcategorieën van runderen heringedeeld, waardoor vlees- en weidekoeien en zoogkoeien nu samengeteld worden in de categorie 'Overige koeien'. Stieren voor de fokkerij en stieren voor vleesproductie zijn samengevoegd in de categorie 'Stieren'. Melk- en kalfkoeien zijn koeien van 2 jaar of ouder die ten minste eenmaal hebben gekalfd en worden gehouden voor melkproductie of fokkerij. Geiten worden sinds 2018 afgeleid uit het I&R-register (Identificatie en Registratie) voor geiten wat leidde tot een gewijzigde indeling ten opzichte van eerdere jaren.

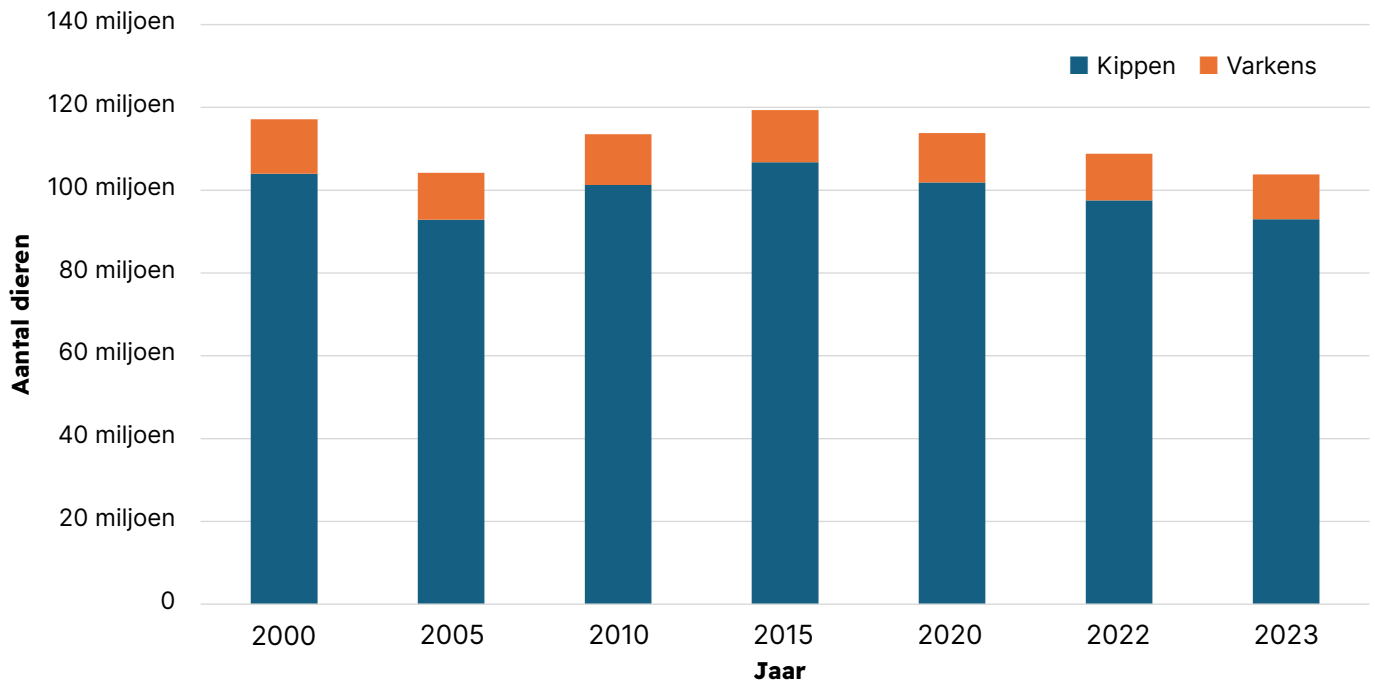
In 2000 waren er circa 6 miljoen graasdieren, met rundvee als de grootste categorie. Het aantal runderen bleef relatief stabiel, maar toonde een lichte afname rond 2010. Het aantal melk- en kalfkoeien fluctueerde, met een piek in 2015 en een lichte daling na 2020. Het aantal geiten bleef over het algemeen stabiel, met een lichte toename vanaf 2015.

In 2023 waren er circa 5,5 miljoen graasdieren. De afname in het aantal rundvee en melk- en kalfkoeien na 2020 zou kunnen wijzen op veranderingen in veeteeltpraktijken en een verschuiving in de vraag naar dierlijke producten.

Bron: CBS Statline

Veranderingen in aantal hokdieren

De grafiek toont de veranderingen in het aantal hokdieren in Nederland van 2000 tot 2023. Hokdieren omvatten varkens, diverse soorten pluimvee, konijnen en edelpelsdieren.

Varkens en kippen vormen de hoofdcategorieën in deze grafiek. Vanaf 2018 worden de gegevens over pluimvee afgeleid uit het I&R-register (Identificatie en Registratie) voor pluimvee.

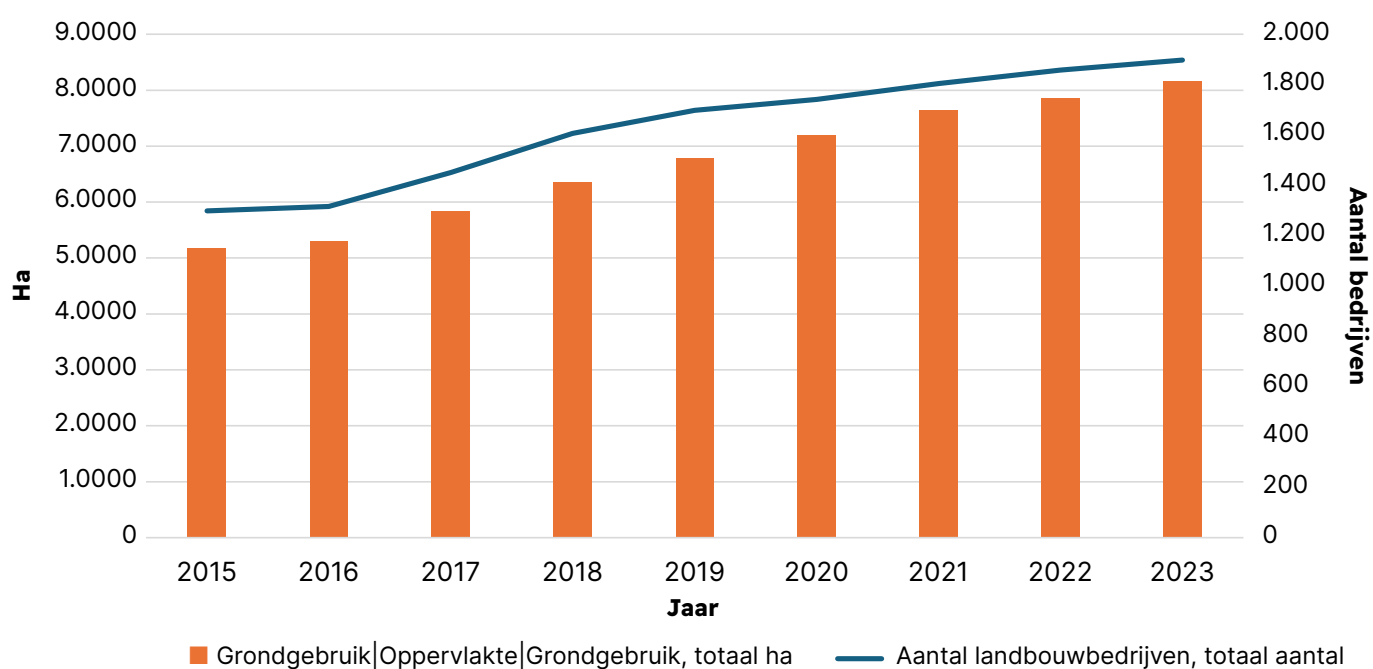
In 2000 waren er circa 120 miljoen hokdieren, met kippen als de grootste categorie, gevolgd door varkens. Het aantal hokdieren daalde tot circa 100 miljoen in 2005 en vertoonde daarna fluctuaties met een piek in 2015 van circa 110 miljoen dieren. In 2023 stabiliseerde het aantal op circa 105 miljoen dieren.

De grafiek laat zien dat het aantal kippen gedurende de jaren relatief stabiel is gebleven, terwijl het aantal varkens enige fluctuaties vertoonde. De veranderingen in het aantal hokdieren kunnen wijzen op aanpassingen in veehouderijpraktijken en veranderingen in de vraag naar varkens- en kipproducten.

Bron: CBS Statline

Biologische landbouw in Nederland: Trends en ontwikkelingen

De grafiek toont de ontwikkeling van biologische landbouw in Nederland van 2015 tot 2023. Hierbij worden zowel de totale oppervlakte biologische landbouwgrond (kolommen) als het aantal biologische landbouwbedrijven (lijn) weergegeven. In 2015 was de totale oppervlakte aan biologische landbouwgrond circa 50.000 hectare, terwijl dit in 2023 was gestegen tot bijna 80.000 hectare. Het aantal biologische landbouwbedrijven is in dezelfde periode gestegen van circa 1.600 naar 1.900 bedrijven.

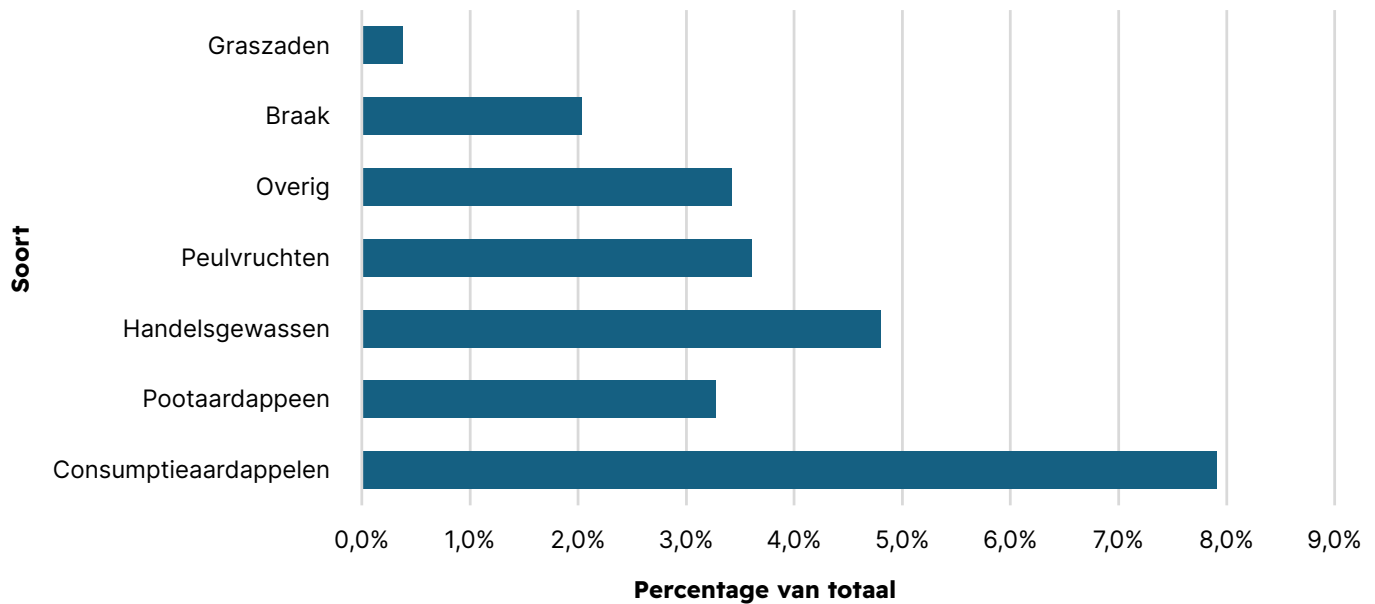
Hoewel er een groei te zien is in de biologische landbouwsector, blijft deze stijging relatief bescheiden wanneer deze wordt afgezet tegen de totale oppervlakte landbouwgrond en het totaal aantal agrarische bedrijven in Nederland. Dit suggereert dat, ondanks de toenemende

belangstelling voor duurzame landbouwpraktijken, er nog aanzienlijke ruimte is voor uitbreiding en verdere ontwikkeling van de biologische landbouwsector in Nederland.

De stijging van de oppervlakte biologische landbouwgrond van 50.000 hectare in 2015 naar bijna 80.000 hectare in 2023 laat zien dat Nederland enige vooruitgang boekt richting de doelen van de Europese Farm to Fork strategie, die streeft naar 25% biologische landbouwgrond tegen 2030. Echter, gezien de huidige percentages, zal er een aanzienlijke versnelling nodig zijn om dit ambitieuze doel te bereiken.

Bron: CBS Statline

Verdeling van biologische akkerbouw in Nederland

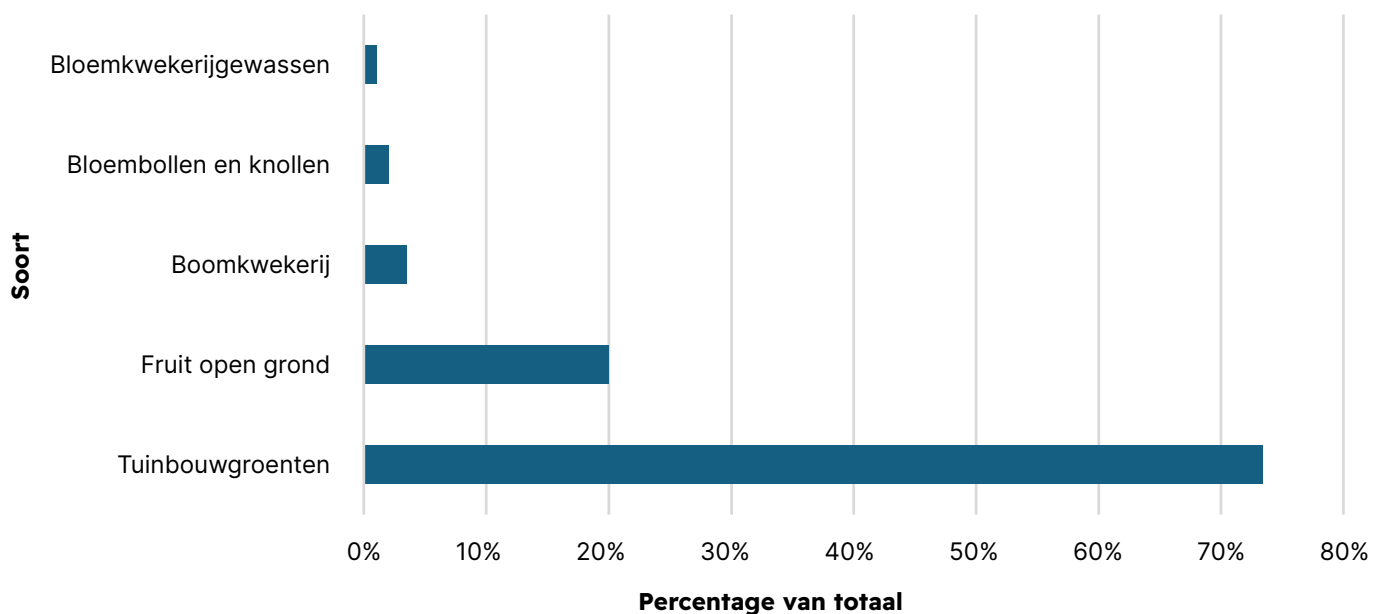

De grafiek toont de verdeling van verschillende gewassen binnen de biologische akkerbouw in Nederland, weergegeven als percentage van het totaal. Consumptieaardappelen vormen de grootste categorie binnen de biologische akkerbouw, goed voor bijna 8% van het totaal. Handelsgewassen, zoals granen en oliehoudende zaden, volgen met een aandeel van circa 4,5%. Pootaardappelen en peulvruchten hebben beide een aandeel van circa 3,5%. De categorieën overig,

braak en graszaden beslaan elk kleinere delen van de totale biologische akkerbouw, variërend van 1% tot 3%. Deze verdeling laat zien dat consumptieaardappelen de belangrijkste rol spelen binnen de biologische akkerbouwsector in Nederland, gevolgd door handelsgewassen en pootaardappelen.

Bron: CBS Statline

Verdeling van biologische tuinbouw in Nederland

De grafiek geeft een overzicht van de verdeling binnen de biologische tuinbouw in Nederland. Tuinbouwgroenten domineren de sector met bijna 75% van het totaal. Fruit geteeld in de open grond volgt op afstand met circa 10%. Bloemkwekerijgewassen, bloembollen en knollen en boomkwekerij nemen elk een klein aandeel in beslag,

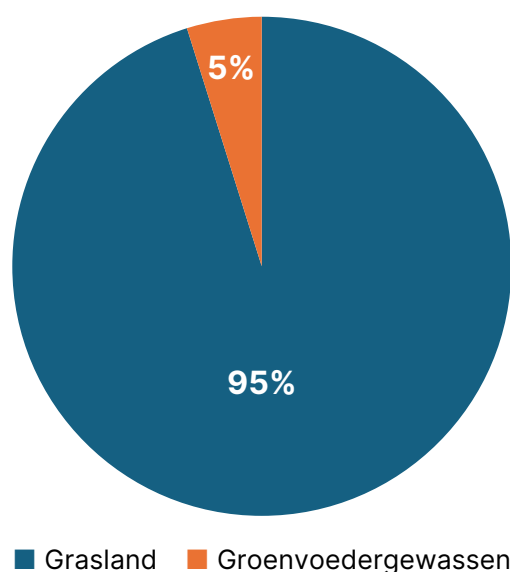
samen goed voor de resterende 15%. Deze verdeling benadrukt de sterke focus op tuinbouwgroenten binnen de biologische tuinbouwsector in Nederland.

Bron: CBS Statline

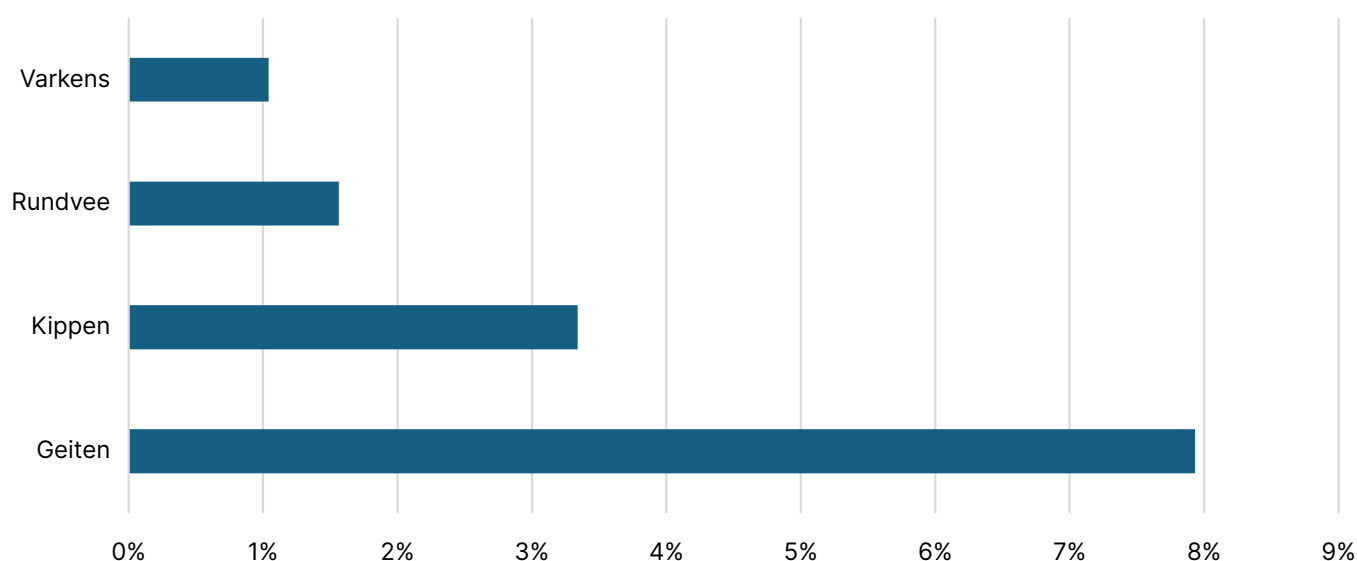
Verdeling van biologisch grasland en groenvoedergewassen in Nederland

De grafiek laat zien dat binnen de biologische landbouw grasland het overgrote deel uitmaakt, met 95% van het totaal. Groenvoedergewassen vormen slechts een klein aandeel van 5%.

Bron: CBS Statline

Verhouding biologische veeteelt

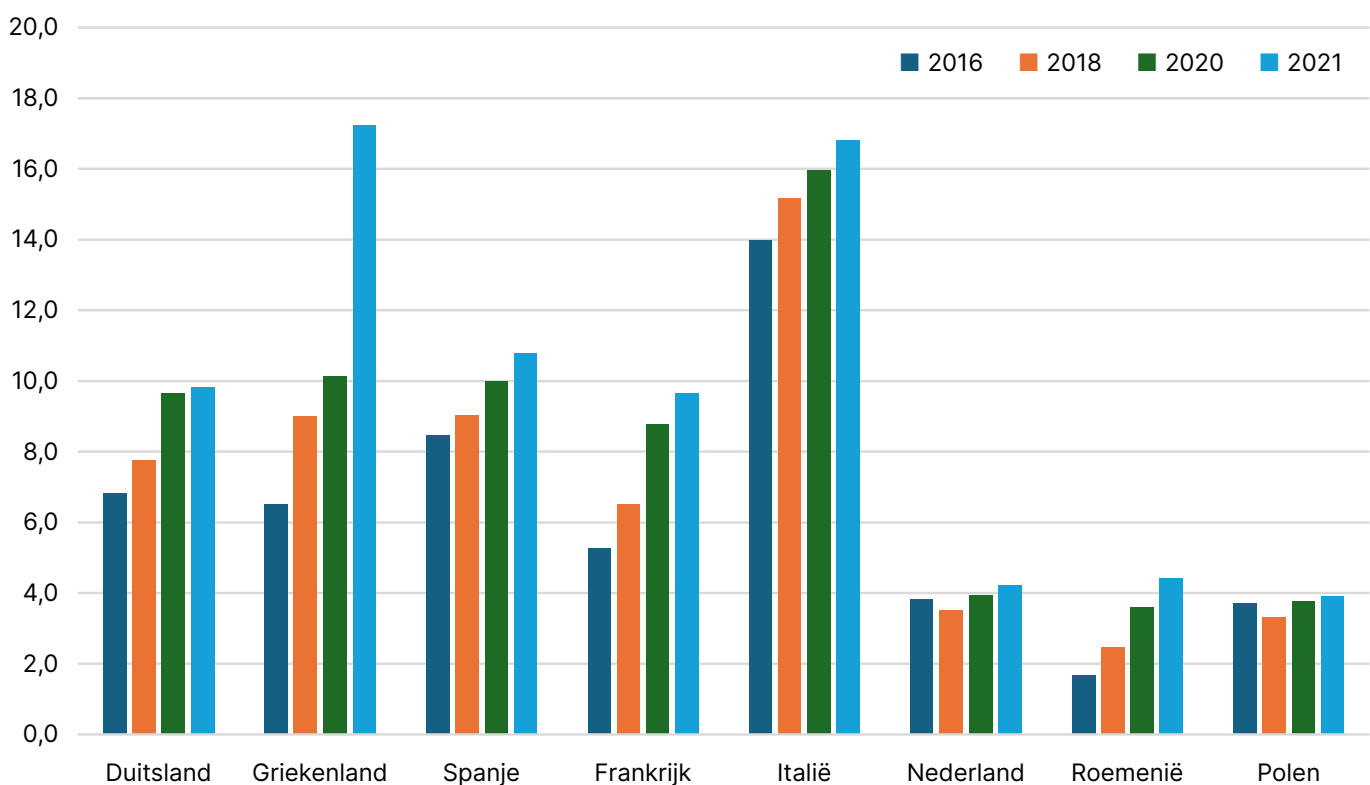
De bovenstaande grafiek geeft het aandeel van biologische veestapels ten opzichte van de totale veestapel in Nederland weer. Het valt op dat biologische geiten het grootste aandeel hebben met circa 7,91% van het totaal. Dit is aanzienlijk hoger dan het aandeel biologische kippen, dat rond de 3,5% ligt. Rundvee heeft een aandeel van circa 1%, terwijl biologische varkens het kleinste aandeel hebben

met minder dan 1% van de totale varkenspopulatie. Het relatief hoge percentage biologische geiten kan deels worden verklaard door de toenemende vraag naar biologische geitenmelkproducten die vaak als premium producten worden verkocht.

Bron: CBS Statline

Biologische landbouwgrond Europese landen

Uit bovenstaande grafiek blijkt dat het percentage biologische landbouwgrond in verschillende Europese landen aanzienlijke variaties vertoont van 2016 tot 2021. Italië en Griekenland lopen voorop, met percentages die in 2021 respectievelijk 16,83% en 17,22% bereiken. Duitsland en Spanje laten een constante groei zien en behalen in 2021 respectievelijk 9,83% en 10,79%. Frankrijk volgt met een stijging naar 9,67% in 2021.

Nederland blijft achter bij deze koplopers. Ter vergelijking, Oostenrijk, dat niet in de grafiek is opgenomen, had

in 2020 al 25,33% van zijn landbouwgrond biologisch gecertificeerd.

De Farm to Fork strategie, onderdeel van de Europese Green Deal, streeft ernaar om tegen 2030 25% van de totale landbouwgrond in de EU onder biologische landbouw te hebben. Deze strategie benadrukt de vermindering van chemische pesticiden en meststoffen, en stimuleert de transitie naar duurzame landbouwpraktijken.

Bron: Eurostat

‘Statistieken waardevol maar nog te veel verschil tussen Fedecom, fabrikanten en RDW’

Met de komst van kentekening en dus registratie van landbouwtractoren komen statistieken beschikbaar voor een gedetailleerde analyse van het aantal toelatingen. Eén van de conclusies daaruit is dat er veel tractoren uit het buitenland komen.

Stans van de Wetering

“En die cijfers zijn iedere keer toch weer heftiger dan je verwacht”, zegt Stans van de Wetering, algemeen directeur van de Mechan NL. Mechan NL is de Nederlandse importeur voor de Agco merken Fendt (uitgezonderd Noord-Brabant en Zeeland) en Massey Ferguson en Valtra. “Kijk, dat er zogenoemde grijze import van tractoren plaatsvindt buiten de officiële distributiekanaal om, dat weten we. Het is niet zo dat de tractormarkt in een heel nieuwe wereld is beland. Maar nu de cijfers op tafel liggen, zien we pas echt wat de omvang van grijze import is. Dat is eerlijk gezegd toch wel schrikken. Niet alleen voor ons, maar voor elke officiële merkimporteur.”

Afspraken voor definities bepalend

Van de Wetering duidt met name op de verschillen tussen het aantal geregistreerde smalspoor

en standaard tractoren dat Fedecom-leden rapporteren en de toelatingsstatistieken. Die laatste zijn een bewerking van de kentekeninggegevens van de Rijksdienst Wegverkeer (RDW) door Fedecom. “Die aantallen verschillen (nog) fors maar dat wordt niet alleen veroorzaakt door grijze import. Een deel van het verschil komt doordat bedrijven/importeurs verschillende definities hanteren. Bij Mechan NL is de facturatie van een tractor aan onze eigen dealer bepalend voor opgave voor de Fedecom statistiek ‘marktaandeel facturatie’. Op dat moment is diezelfde tractor nog niet gekentekend en afgeleverd aan een eindgebruiker. Sommige andere organisaties rapporteren een nieuwe tractor zodra die aan de eindgebruiker is gefactureerd. Maar ook wat betreft vrije internationale handel en grijze import zijn definities bepalend. Zoals bij het vaststellen van een ondergrens voor vermogen. Dat is veelal 50 pk maar kan ook 45 kW zijn. Hetzelfde geldt voor de definitie van ‘nieuw’. Wanneer is een tractor nieuw? Een nieuwe tractor kan ook pas een half jaar na facturatie aan de dealer gekentekend worden. Of een zeer korte periode in een ander land geregistreerd geweest zijn. Daarover moeten we afspraken maken. Fabrikanten vergelijken bovendien andere cijfers over officiële en grijze import zodat bij hen een heel ander beeld kan ontstaan. De statistieken hebben in potentie heel veel (toegevoegde) waarde maar bepalend voor het juiste beeld zijn de definities en afspraken die we met elkaar maken. Dat geldt ook voor het omgaan met relatief grote aantallen registraties op een bepaalde postcode. Daar kan een importeur, exporteur, verhuurder of leasemaatschappij aan ten grondslag liggen die in sommige gevallen omwille van bonussen in korte tijd grote aantallen registreert zonder dat daar eindgebruikers tegenover staan. Deze vorm van vertroebeling kunnen we eruit filteren op basis van afspraken. Het is ontzettend nuttige informatie die je moet beoordelen naar wat je zoekt en die je kunt gebruiken om je organisatie te (be)sturen.”

Klantbelang voorop blijven stellen

Dat grijze import van alle dagen is en onderdeel is van vrije internationale

handel realiseert Stans van de Wetering zich terdege. “Dat wil niet zeggen dat je een eindgebruiker die een (jonge) tractor niet bij jouw organisatie koopt de volgende jaren kunt negeren omdat hij of zij elders kocht. Je kunt niet verrast zijn door grijze import want we opereren in een vrije markt met intelligente klanten. Een markt die bovendien dankzij internet snel en eenvoudig inzichtelijk is. Een eindgebruiker is wars van dealercontracten, postcodegebieden en provincie- en landsgrenzen. Na aankoop elders doen zich talrijke kansen voor om een klant te blijven bedienen. Elke tractor moet immers verzekerd, onderhouden en geservicet worden en klanten blijven behoefte houden aan advies. Daar zijn kennis en onderdelen voor nodig die je als importeur en dealer kunt leveren. Hij of zij zoekt de beste oplossing voor een behoefte. Ik blijf van mening dat wij als Nederlandse importeurs en dealers het beste in die behoefte kunnen voorzien. Het is onze taak om de beste service te blijven verlenen in een veranderende markt. Die loyaliteit moet beide partijen aanspreken. Ook als je een (nieuwe) tractor als organisatie niet zelf verkocht hebt. Je kunt je niet meer permitteren om (tijdelijk) niets te laten horen na het verlies van een verkoop. Dat is niet meer de huidige wereld/tijd waarin we leven.”

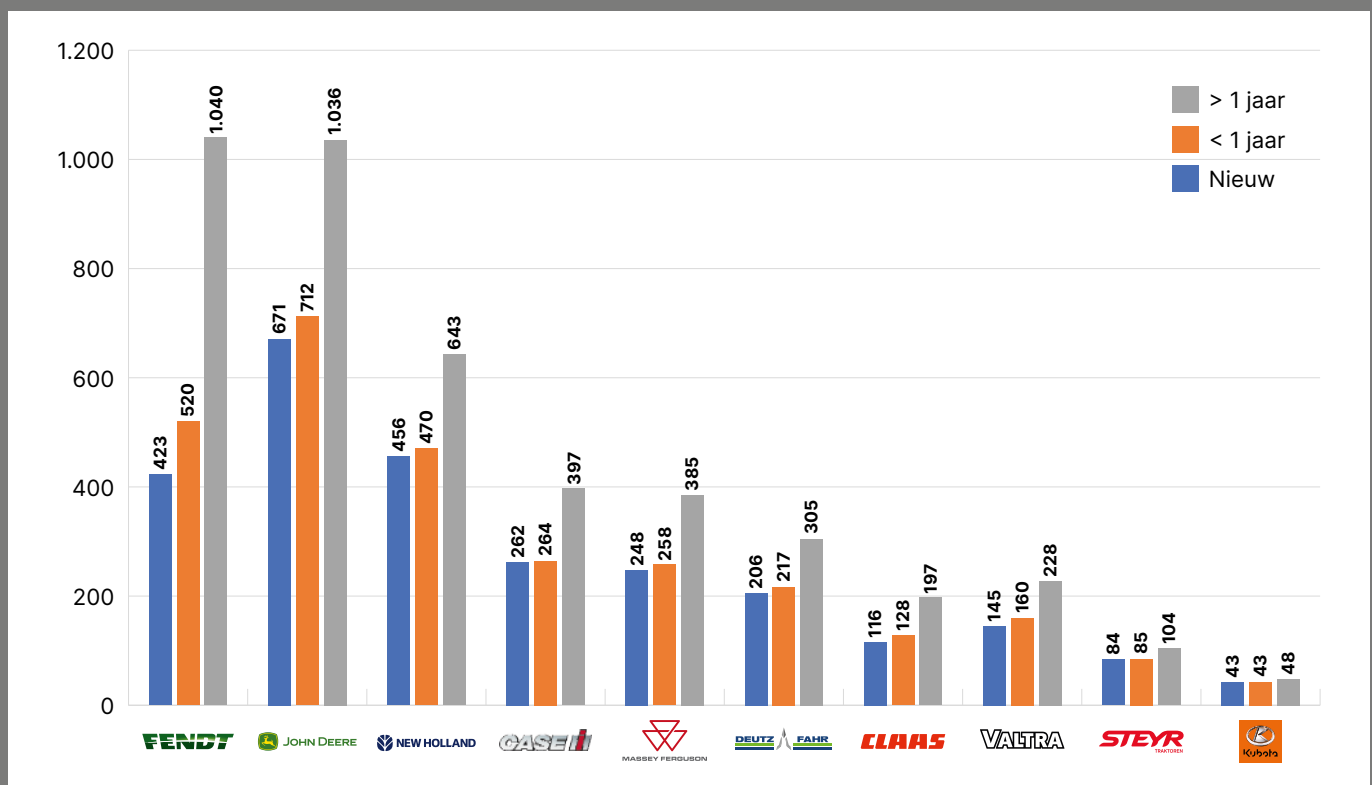
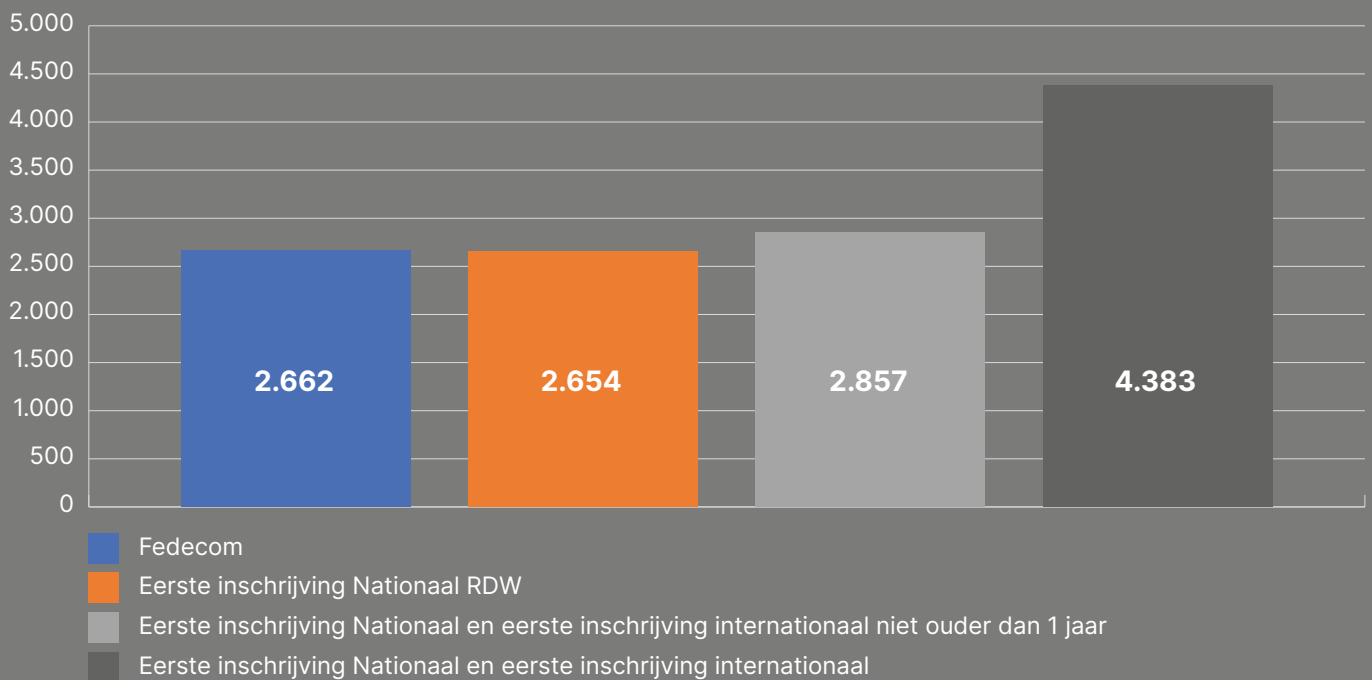
Statistieken eerste inschrijving tractoren

Fedecom heeft sinds januari 2023 de beschikking over RDW data in de voertuigcategorieën R,S,T,L en U. Deze gegevens zijn openbaar. Fedecom verrijkt voor haar dealers en importeurs deze gegevens door belangrijke data te kopen om diepere analyses te kunnen maken.

Daarnaast hebben we de beschikking over ons eigen datasysteem Vista wat door importeurs maandelijks wordt ingevuld (Categorie T).

Als we deze cijfers naast elkaar zetten, valt een paar zaken op:

- De opgave van importeurs (Fedecom) en eerste inschrijving nationaal (RDW) is nagenoeg gelijk (Fedecom 2.662, RDW 2.654)
- De opgave importeurs Fedecom wordt jaarlijks gecommuniceerd met de pers
- Het totale aantal gekentekende tractoren > 45 kW in 2023 is 4.383
- Het verschil (4.383-2.654) 1.729, betreft tractoren met een eerste inschrijving internationaal
- Dat betekent dat 1.729 tractoren (39,44%) via grijze import Nederland binnen kwamen en er 2.654 (60,56%) via de importeurs nieuw geleverd zijn
- De grijze kolom (3) 2.857-2.654=203 zijn tractoren niet ouder dan 1 jaar met een eerste internationale inschrijving, dus ook grijze import

‘Dankzij advies en technologie wordt er veel groener geboerd dan vijf jaar geleden’

De landbouw ligt onder een vergrootglas en staat onder druk. Het aantal boeren en loonwerkers neemt af en blijvers vertrouwen op innovatieve technieken om te kunnen blijven groeien én boeren. Daarbij is een belangrijke rol voor fabrikanten en dealers weggelegd.

Dat is de visie van Walter Ruiterkamp, directeur van Kverneland Group Benelux in Dronten. Hij doet die uitspraak naar aanleiding van de statistieken van Fedecom over de ontwikkeling van de markt voor landbouwwerktuigen en -machines en de toelatingsstatistieken van de RDW (Rijksdienst Wegverkeer) over 2023. “Afgelopen jaar zagen we een piek in het aantal afgeleverde werktuigen en machines maar als je de trend van de laatste vijf jaar bekijkt, zie je een duidelijke afname van het aantal nieuw verkochte machines. Over de laatste 10 jaar is die trend vergelijkbaar. Het aantal Nederlandse boeren en loonwerkers neemt af. Dat is mede het gevolg van de inmiddels wat afgezwakte Europese Farm to Fork (Boer tot Bord) strategie. De laatste jaren zijn daarentegen afschaffing van de derogatie en in meer algemene zin het mestbeleid mede bepalend voor de (door)ontwikkelingen in de veehouderijsector. Die is daardoor vanzelfsprekend terughoudend wat investeringen betreft en dat zet wel een rem op de verkoop. Het sentiment in de akkerbouw en volleggrondsteelten is de laatste jaren juist een stuk positiever.”

Meer doen met minder

Hoewel de afname van het aantal verkochte landbouwmachines en -werktuigen direct te relateren is aan omgevingsfactoren zoals beleidsmaatregelen en een afnemend klantenbestand, ziet Ruiterkamp tegelijkertijd een trend naar grotere en geavanceerdere en dus duurdere

machines. “Het landbouwareaal neemt jaarlijks in beperkte mate af maar de bedrijven die dat areaal bewerken groeien alleen maar. Beschikbare arbeid is een probleem en dus wordt er geïnvesteerd in materieel met meer capaciteit en techniek. Tezamen met sterk oplopende prijzen en inflatie zorgde dat de laatste paar jaar voor recordomzetten en -winsten bij fabrikanten. Maar nu wordt er onder druk van dure machines, grote (dure) voorraden bij dealers en dalende prijzen voor akkerbouwproducten een stuk terughoudender geïnvesteerd. En dat gaat z'n weerslag hebben op de aantallen. Voorheen dachten we dat met voldoende drijfmest, kunstmest en gewasbeschermingsmiddelen alles kon in Nederland, maar die tijd is geweest.”

Beleid leidt tot groener machinepark

De actieve aandacht voor de Farm to Fork strategie heeft volgens Ruiterkamp aanvankelijk geleid tot grote onzekerheid in de sector. “Dat hakte er aanvankelijk letterlijk fors in maar de laatste twee jaar zie ik onder invloed van subsidies een verandering richting investeringen in groenere productiemethoden en -middelen. Hoewel de trend naar biologisch afneemt door een te gering prijsverschil met reguliere voedselproducten, heeft de opkomst van en de aandacht voor biologisch er wel toe geleid dat er op bepaalde vlakken anders wordt gewerkt. Zo is er bijvoorbeeld meer aandacht voor ondiepe grondbewerking en mulch- en

directzaaien (zaaien in gewasresten). En niet zozeer omdat dat brandstof bespaart, maar omwille van de bodem, het gewas en de natuur. Ik merk dat boeren nu veel meer bezig zijn met groen dan vijf tot zes jaar geleden. Ze gaan er ook veel bewuster mee om. En dat biedt kansen voor fabrikanten, dealers en mechanisatiebedrijven op het vlak van advisering en techniek.”

Meer interesse in precisielandbouw

In het verlengde daarvan ziet hij de interesse in precisielandbouw en robotisering concreet toenemen. Dat subsidies daarvoor in het verleden wel tot aanschaf maar niet tot daadwerkelijk gebruik leidden, komt volgens Ruiterkamp door een oudere generatie ondernemers en te beperkte gebruiksvriendelijkheid. “Je ziet nu jonge hoger opgeleide agrarisch ondernemers die in een bedrijf komen of een bedrijf overnemen. Zij hebben meer oog voor vernieuwingen én meer aandacht voor lichtere machines en werktuigen om de bodem te ontzien. Dat is ook te danken aan hogescholen en universiteiten die dit soort thema's bij de jongeren onder de aandacht brengen.

Walter Ruiterkamp

Neem bijvoorbeeld spuittechniek. Daar is de laatste decennia gewerkt naar spuitbomen van 45 tot wel 56 meter breed en tanks van 10.000 liter. En hebben we ons volledig geconcentreerd op driftreductie. Dit evolueert nu dankzij onder meer pulserende doppen, 25 centimeter dopafstand en spotsprayeren naar lichtere machines met smallere spuitbomen.

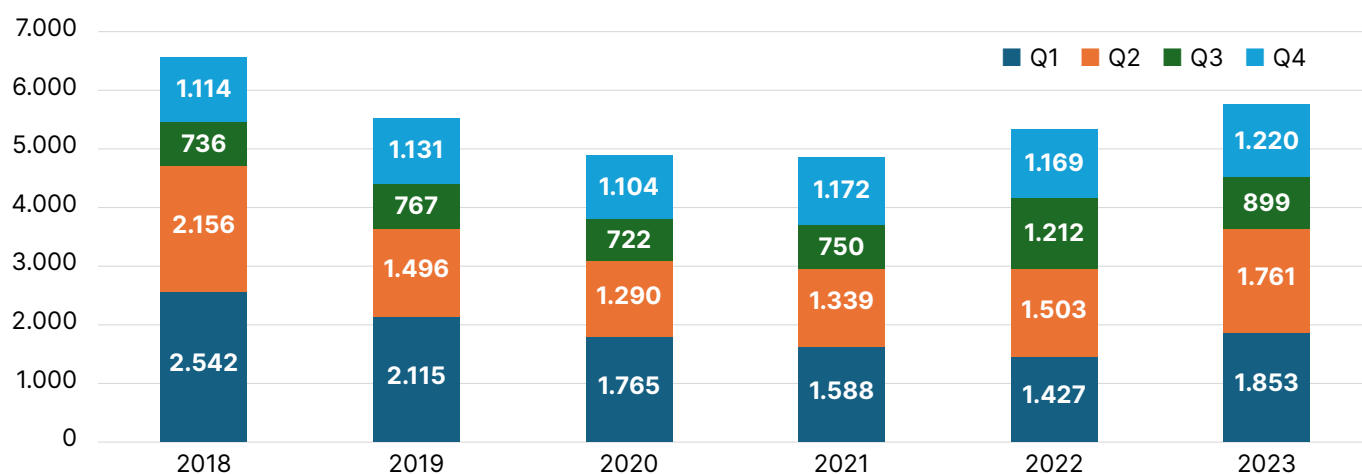
Om alleen gewasbeschermingsmiddelen toe te dienen waar en wanneer nodig. Ook deze ontwikkeling vindt plaats onder invloed van (inmiddels afgezwakt) EU-beleid en eerlijk is eerlijk, Nederlandse ondernemers kijken altijd naar de technologische kansen die er zijn. Dat is op en top innovatie en gelukkig biedt de nieuwe regering hier ruimte voor. Want overheidsbeleid bepaalt welke machines er verkocht gaan worden en subsidiestromen doen zeker iets voor nieuwe ontwikkelingen en innovaties voor een schonere en groenere landbouw.”

Statistieken waardevol onder voorwaarden

Terug naar de statistieken en toelatingscijfers. “Kijken we naar het aantal aanhangwagens (onder meer (grond)kippers en -dumpers, silagewagens, balenwagens en veetransportwagens) dat in 2023 toegelaten is, de zogenoemde categorie R, dan valt op dat 65 procent door loonwerkbedrijven is geregistreerd. Dat zullen met name gronddumpers en silagewagens zijn maar dat weten we niet. Als je hierbij het aantal registraties in de categorie S (verwisselbare getrokken

uitrustingsstukken (machines)) optelt, dan kom je op bijna 80 procent van de aantallen in de Fedecom statistieken. De overige 20 procent hebben we niet in beeld en valt buiten de gerapporteerde cijfers van Fedecom. De RDW-statistieken zijn nog vrij nieuw en hebben een eigen interpretatie nodig. Het geeft wel een goed beeld wat er allemaal in Nederland aan ‘verrijdende voertuigen’ geleverd wordt en het is een mooie aanvulling op de Fedecom statistieken waar ook de gedragen machines onderdeel van uitmaken.”

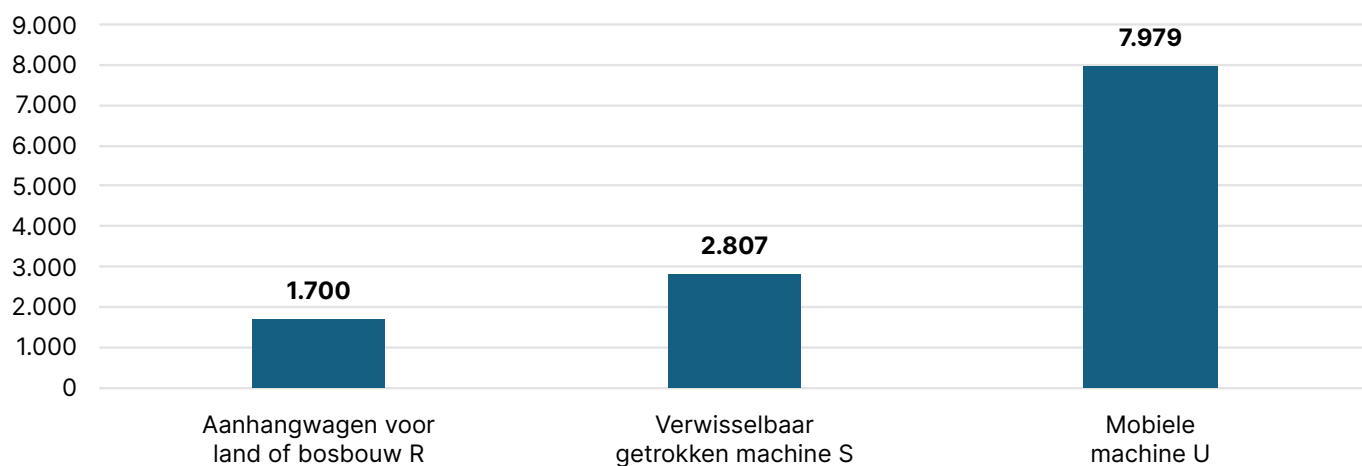
Aantallen landbouwtechniekwerktuigen

Aantallen werktuigen opgegeven door de deelnemers aan de Fedecom Vista statistieken. Hier zitten ook niet gekentekende gedragen machines bij. Kenmerkend is de stijgende lijn sinds 2020.

Bron: Fedecom

Aantallen machines in de categorie R, S en U

Hierboven de aantallen machines in de categorie R, S en U die in 2023 op kenteken zijn gezet (exclusief gedragen machines). De categorie U is een nieuwe categorie waar heel veel machines onder vallen en waar niet alleen landbouwmachines in zitten maar bijvoorbeeld ook mobiele graafmachines en verreikers.

RVO: ‘Verduurzaming landbouwwerktuigen is een must maar wel met realisme’

Fedecom werkte actief mee aan het RVO-rapport

Verduurzaming landbouwwerktuigen - Routes voor de Transitie. Bij RVO was Wilko Wisse niet alleen de initiator van het rapport, hij schreef het ook. Hij prijst de sector maar propageert tegelijkertijd ook verdere innovatie.

Voor de hand liggend was het allerm minst, om als adviseur glastuinbouw bij RVO (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland) een rapport te initiëren en te schrijven over verduurzaming van landbouwwerktuigen. Wilko Wisse groeide echter op op een akkerbouwbedrijf in Zeeland en is op die manier nog altijd betrokken en bovendien zeer goed ingevoerd in de materie en in de sector.

Aanbevelingen, geen beleid

“In het kader van de afspraken over landbouw en landgebruik in het klimaatakkoord en de ambitie om in 2050 klimaatneutraal te zijn, vroeg ik mij af wat het beleid voor verduurzaming van landbouwwerktuigen is. Dat was min of meer de aanleiding om een rapport te initiëren over waar we nu staan, waar we naartoe willen en hoe de route daar naartoe eruit kan zien. Het rapport bevat aanbevelingen vanuit uitvoeringsinstantie RVO die kunnen dienen voor beleidsvorming. Beleid dat wordt gemaakt door het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur”, benadrukt Wisse.

Wisse was aanvankelijk van mening dat waterstof goed zou kunnen dienen als brandstof voor zwaarde(re) tractoren. “Ook vanuit het aspect van netcongestiemanagement en energieproductie en -opslag

op boerenbedrijven. Veel van die bedrijven hebben immers geïnvesteerd in zonnepanelen en ook windmolens en zij willen die investering te gelde maken. Waterstofproductie zou daarvoor een van de opties kunnen zijn. Totdat je je, mede met en dankzij Fedecom, gaat verdiepen in de sector. Er is veel meer mogelijk dan alleen waterstof en misschien is waterstof op korte termijn wel helemaal geen interessante optie.”

Vijf realistische verduurzamingsroutes

Wisse's rapport heeft als ondertitel Routes voor de transitie en daarvan stelt hij er samen met de branche en coauteur Laura van der Doorn een vijftal voor. “Een cruciaal uitgangspunt bij het in kaart brengen van die vijf routes is de haalbaarheid en het realisme ervan. Mijns inziens zijn de routes nu praktisch haalbaar. Wellicht met een klein stapje extra van de industrie ter stimulatie van verdere innovatie. Er is een breed pallet aan mogelijkheden om te verduurzamen. Zo is het technisch nu al prima mogelijk om fossiele diesel te vervangen door alternatieven zoals biodiesel, biogas, HVO (Hydrotreated Vegetable Oil) en/of methanol. Soms met enkele aanpassingen aan voertuigen. Net als voor waterstof zie ik voor ook

biogas kansen voor energieproductie op boerenbedrijven zelf. En elke moderne dieselmotor kan op HVO draaien. Duurzame vervanging van fossiele diesel door hernieuwbare brandstoffen kan dus prima. De huidige en beschikbare opties komen in het rapport allemaal aan bod.”

Elektrificatie waar het kan

Een andere voorgestelde route is elektrificatie. “Ook voor deze route hebben we als RVO goed naar de sector en naar de brancheverenigingen geluisterd. Daardoor realiseerden we ons dat elektrificatie in de landbouw andere uitdagingen met zich meebrengt dan bijvoorbeeld in de (wegen)bouw en in de recycling. De benodigde accucapaciteit om tractoren met meer dan 100 tot 110 pk te elektrificeren brengt namelijk nadelen met zich mee. Die tractoren worden dan ongewenst groter en zwaarder waardoor bodemverdichting ontstaat. Dat is ongewenst omdat de bodem voor veel boerenbedrijven het primaire productiemiddel is. Tegelijkertijd is duurzame stroomproductie op boerenbedrijven zoals gezegd kansrijk in combinatie met accu's en accuopslag. Zolang kostbare

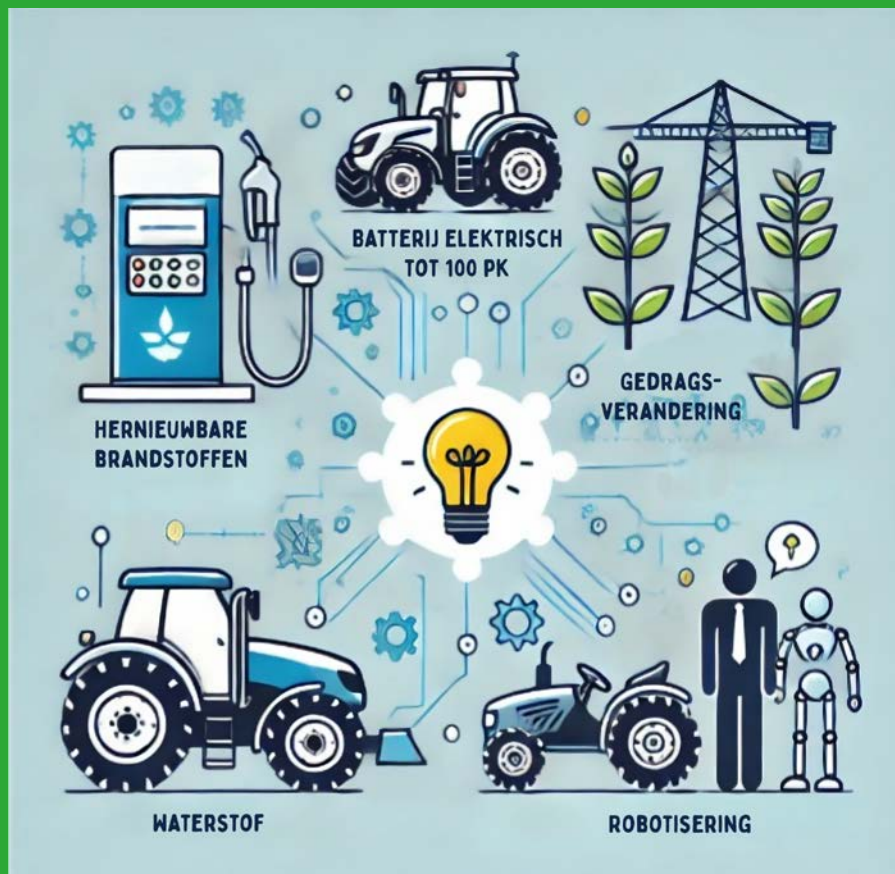
landbouwgronden maar niet worden omgetoverd in zonneparken. Dat vind ik namelijk ook ongewenst. Er zijn al best voldoende mogelijkheden voor elektrificatie. Maar er is ook nog veel onduidelijk. We zullen toch die omslag moeten gaan maken dus laten we er gewoon mee starten. Dan wordt ook duidelijk wat voor onderzoek en ontwikkeling nog nodig is.”

Gedragsverandering nodig

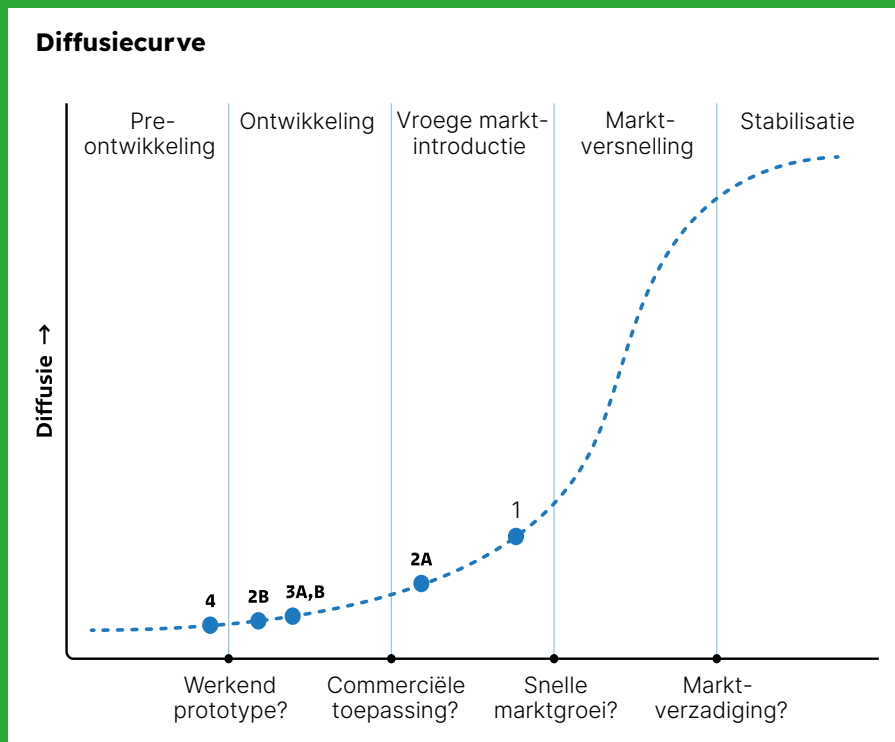
Coauteur van het rapport Laura van der Doorn, stagiaire van Wageningen Universiteit & Research, gaf de aanzet voor de route gedragsverandering in het rapport. “Gedragsverandering is absoluut nodig om op een andere manier te gaan denken en kijken. Dat is overigens heel breed. Zo heeft minder diep of niet meer ploegen invloed op bodemleven en -verdichting en op het energieverbruik tijdens ploegen. Maar denk aan ook biologisch of regeneratief boeren. Tegelijkertijd is het vullen van de brandstoftank van een tractor uit de eigen voorraadtank gebruikelijk gedrag. Dat gaat (deels) veranderen als je hernieuwbare brandstoffen en energie gebruikt en dat vereist ook een gedragsverandering.”

Robotisering meest veelbelovend

De route die Wisse persoonlijk als meest veelbelovend ziet voor verduurzaming is automatisering en robotisering. “Een elektrisch aangedreven robot pakt veel meer beleidsthema's mee dan alleen verduurzaming van de aandrijflijn. Het verduurzaamt onkruidbestrijding en gewasbescherming en bij ziektes en plagen kan dat ook (al). Denk aan plaatsspecifieke bestrijding van phytophthora en het gebruik van Uv-licht tegen schimmels zoals meeldauw in de tuinbouw. Ik denk dat robotisering en automatisering essentieel zijn om de teelt van bepaalde gewassen in Nederland te behouden. Zeker als we de techniek daarvoor (deels) in Nederland kunnen ontwikkelen. Dan kunnen we op een heel aantal beleidsvlakken stappen zetten. Je krijgt op die manier ook hoogwaardige arbeid terug voor minder hoogwaardige arbeid. Bovendien is robotisering een antwoord op de zorgen omtrent bodemverdichting door (te) zwaar geworden tractoren en machines.”

Haalbare routes voor verduurzaming en innovatie

Legenda en Innovatieroutes

- **1: Hernieuwbare brandstoffen:** Bevindt zich in de vroege marktintroductie fase
- **2A: Batterij-elektrisch tot 55 pk:** Bevindt zich in de vroege marktintroductie fase
- **2B: Batterij-elektrisch 55-200 pk:** Bevindt zich in de ontwikkelingsfase
- **3A: Brandstofcel:** Bevindt zich in de ontwikkelingsfase
- **3B: Waterstof verbrandingsmotor:** Bevindt zich in de ontwikkelingsfase
- **4: Robotisering:** Bevindt zich in de pre-ontwikkelingsfase en heeft een werkend prototype

Toelichting op de diffusiecurve

De diffusiecurve geeft weer hoe verschillende duurzame innovatieroutes zich ontwikkelen en verspreiden over de tijd. Onderverdeeld in verschillende fasen van ontwikkeling en marktintroductie. Laten we de verschillende onderdelen van de curve en de legenda uitleggen:

Verticale as: Diffusie

Diffusie: De mate waarin een innovatie zich verspreidt en wordt geaccepteerd in de markt.

Horizontale as: Fasen van ontwikkeling

- 1. Pre-ontwikkeling:** De fase waarin ideeën worden gegenereerd en concepten worden onderzocht. Hier zijn nog geen werkende prototypes beschikbaar
- 2. Ontwikkeling:** In deze fase worden werkende prototypes ontwikkeld en getest. Innovaties worden verfijnd en voorbereid voor commerciële toepassingen
- 3. Vroege marktintroductie:** De innovaties worden commercieel toegepast en geïntroduceerd in de markt. Het begint aan bekendheid te winnen en de eerste klanten adopteren de innovatie
- 4. Marktversnelling:** De innovatie begint aanzienlijke marktaandeel te winnen en de adoptiesnelheid neemt toe. Meer klanten accepteren en gebruiken de innovatie
- 5. Stabilisatie:** De innovatie heeft een stabiele positie in de markt bereikt. De groei vlakt af en de innovatie wordt breed geaccepteerd en gebruikt

Samenvatting

- **Pre-ontwikkeling (werkend prototype?):** Robotisering (4)
- **Ontwikkeling (commerciële toepassing?):** Batterij-elektrisch 55-200 pk (2B), Brandstofcel (3A), Waterstof verbrandingsmotor (3B)
- **Vroege marktintroductie (snelle marktgroei?):** Hernieuwbare brandstoffen (1), Batterij-elektrisch tot 55 pk (2A)
- **Marktversnelling:** Geen innovaties bevinden zich in deze fase.
- **Stabilisatie (marktverzadiging?):** Geen innovaties bevinden zich in deze fase.

Deze diffusiecurve helpt om te begrijpen in welke fase verschillende duurzame innovaties zich bevinden en wat hun huidige status is in termen van marktacceptatie en verspreiding.

Hoe Fedecom steeds succesvoller ledenbelangen behartigt in Den Haag en in Europa

In relatief korte tijd is brancheorganisatie Fedecom erin geslaagd om een dermate goede relatie op te bouwen met beleidsmakers, dat de organisatie steeds vaker om haar mening wordt gevraagd. En daarbij zijn betrouwbare statistieken onmisbaar.

Metten is weten. Dat gaat ook op bij het behartigen van belangen van fabrikanten, importeurs en dealers in de landbouwmechanisatie. Data en statistieken geven niet alleen inzicht, maar creëren ook bewustwording en realiteitszin. Bijvoorbeeld ten aanzien van verduurzaming van de landbouw en in dit geval met name het terugdringen van emissies van tractoren en andere voertuigen die in de landbouw worden gebruikt. Dat het niet haalbaar, laat staan betaalbaar is om alle tractoren binnen korte tijd in Nederland te elektrificeren, is voor de sector duidelijk maar voor beleidsmakers verre van vanzelfsprekend. Dankzij betrokkenheid, tijdigheid en succesvol lobbywerk heeft brancheorganisatie Fedecom ertoe bijgedragen dat beleidsmakers inzien dat de landbouwsector niet vergelijkbaar is met de (wegen)bouw.

Eén van de belangrijkste dossiers

Fedecom directeur Caroline Bekkering noemt verduurzaming van de landbouw één van de belangrijkste dossiers of misschien wel projecten waar de organisatie zich mee bezighoudt. "Ons lobbywerk is steeds succesvoller. Wij zitten nu vooraan bij ministeries en overheidsinstanties en worden gevraagd naar onze mening. En door onze goede relatie met het ministerie

Caroline Bekkering

van I&W en ook de RDW, worden we nu gevraagd om advies. Eén van de redenen dat we gevraagd worden om advies is dat we ontzettend veel in statistieken doen. Dat geldt niet alleen voor tractorregistraties maar ook voor ruwvoerwinningsmachines, mesttechniek en gewasbescherming. De statistieken geven inzicht in de werkelijke situatie en in eventuele trends. Fedecom is voorstander van verduurzaming maar wel in een haalbaar tempo en met ruimte voor innovaties. Tegelijkertijd willen wij onze leden ervan overtuigen dat bepaald beleid en bepaalde maatregelen nodig zijn. Maar dan wel betrouwbaar, weloverwogen en (toekomst)bestendig. Het is dan ook vooral van belang dat je praktijkkennis naar de ministeries brengt om zo tot bestendig beleid te komen. Onze invloed daarop is zeker vergroot en kan nog verder vergroot worden.”

Innovatie op de juiste plek krijgen

“De landbouwsector is een ontzettend innovatieve sector. Beleidsmakers zijn daar lang niet altijd voldoende van op de hoogte. Daarom lobbyen wij ook op dat vlak sterk. In Den Haag maar ook tijdens onze vakbeurs AgroTechniek Holland. Met de paviljoens Autonome AgroTechniek en Panorama Mestdag bijvoorbeeld, laten we aan beleidsmakers en andere bezoekers zien welke innovatieve technologieën de sector nu al gebruikt om emissies van voertuigen en landbouwwerktuigen fors terug te dringen. En we nemen de beleidsmakers mee naar fabrikanten om hen met eigen ogen te laten zien wat er al kan, maar ook wat eventuele belemmeringen zijn. Door innovaties op de juiste plek en bij de juiste mensen voor het voetlicht te krijgen, is er aandacht voor bij beleidsbepaling, wetgeving en subsidieregelingen. Het helpt om innovaties te ontwikkelen en te verankeren in wetgeving in

plaats van dat de wetgeving achter de ontwikkelingen aanloopt. Wij willen en kunnen wel, maar dan moeten er soms wel andere procedures komen zoals snellere toelating van nieuwe technieken. Wij willen ook vooruit en aan onze toekomst denken.”

Niet vergelijkbaar met automotive

Door onbewuste onbekwaamheid of anders gezegd onbekendheid met de landbouwsector, wordt die nog wel eens over dezelfde kam gescheerd als de (wegen) bouw, de automobiellindustrie en de vrachtautowereld. “Een voorbeeld is de NEN 9140 norm; veilig werken aan elektrische voertuigen. Als wij ons niet geroerd hadden bij de totstandkoming daarvan, dan waren de belangen van onze monteurs en gebruikers volledig genegeerd. Waarom dat belangrijk is? Omdat werken aan een schone elektrische auto in een geconditioneerde garageomgeving hele andere risico's en veiligheidsmaatregelen met zich meebrengt dan tijdens de aardappeloogst in de regen werken aan een elektrische tractor of oogstvoertuig in een perceel dat onder water staat. Dankzij onze inbreng houdt de norm ook rekening met landbouw typische werksituaties en risico's.”

Invloed door coalitievorming

Dat de brancheorganisatie en ook Nederland te klein is voor invloed op alle vlakken, realiseert Bekkering zich terdege. “Daarom werken we uiteraard veel samen met collega brancheorganisaties zoals Cumela, BMWT, LTO en Croplife. Niet alleen in Nederland maar ook internationaal met bijvoorbeeld het Belgische Fedagrim, de Duitse VDMA en de Europese koepelorganisatie CEMA. Samen zijn we sterk(er) in onze belangenbehartiging voor de sector.”

AGRO TECHNIEK HOLLAND

Alles wat boeren boeit

HET GROOTSTE AGRO-EVENEMENT
VAN NEDERLAND

AGROTECHNIEKHOLLAND.NL

3.000 TREKKERS EN LANDBOUW-
MACHINES VAN 500 MERKEN

Groen Techniek Holland

Alles wat groeit en bloeit

VIER DAGEN LANG HÉT VAKEVENEMENT VOOR
PROFESSIONALS IN DE OPENBARE RUIMTE

GROENTECHNIEKHOLLAND.NL

EXPOSITIES ÉN DEMONSTRATIES VAN MACHINES
EN GEREEDSCHAPPEN VAN 450 MERKEN

11^T/M 14 SEPT 2024 WALIBI 10-17 U

BIDDINGHUIZEN

 **Fedecom
Fairs BV**